

0-4 jr.	4-12 jr.	12-18 jr.	18-23 jr.
Gezin	School	Vrije tijd	Werk

JEUGDAGENDA STEENWIJKERLAND 2012-2016

'JONGTALENTtelt'

Kaderstellende visie en aanpak op slagvaardige netwerken rondom jeugd en opvoeders

Is vastgesteld door de Raad op 20 december 2011.

De jeugdagenda 'JONGTALENTtelt' richt zich op de jeugd van 0 tot 23 jaar in Steenwijkerland. Het gaat om 11.738 jongeren: 6.052 jongens en 5.686 meiden. Dat is 27% van het totaal aantal inwoners.

STELT U EENS VOOR OM HOEVEEL
VERSCHILLENDE TALENTEN DAT GAAT !

Afdeling: Maatschappelijke Ontwikkeling, team MOJOSC

Auteur: Suzanne van Wylick

Datum: 1 september 2011

PLANNING EN PROCES

PROCES	INHOUD	INPUT	PLANNING
Evaluatie	Wat hebben we gedaan en wat moet er nog gebeuren van de oude jeugdagenda	Afgestemd met: beleidsmedewerkers wethouders staf	jan/feb 2011 deadline 7 feb
Kader (startnotitie) destilleren van → Langere termijn gegevens · Collegeprogramma · Vastgestelde nota's · Jeugdkaart 2010 · Kindmonitor GGD 2010 · Wettelijke verplichtingen · Landelijke ontwikkelingen · Provincie	Jeugdagenda 2008-2010 · Missie · Ontwikkellijnen · Visie	Nog actueel of worden bijgesteld? Afgestemd met: beleidsmedewerkers wethouders staf	15 feb 2011 10 maart 2011 15 maart 2011
Projectencarrousel	· Waar gaan we mee door · Waar houden we mee op · Welke zaken doen we nieuw en voor welke doelgroep 0-4jr, 4-12jr, 12-18jr, 18-23jr.	Afgestemd met: beleidsmedewerkers wethouders staf onderwijs	9 maart, 11 april 10 maart, 18 april 15 maart 2011 31 maart, 12 april
Afronding	concept Jeugdagenda en uitvoeringsplan 2012	Afgestemd met: beleidsmedewerkers wethouders	3 mei 2011 12 mei 2011
Versturen voor inspraak	concept Jeugdagenda en uitvoeringsplan 2012	betrokken organisaties	6 juni 2011
Voor advies	concept Jeugdagenda en uitvoeringsplan 2012	WMO raad	4 juli 2011
Bijeenkomst	rond Jeugdagenda	betrokken organisaties	8 juli 2011
Collegebesluit	concept Jeugdagenda en uitvoeringsplan 2012		27 september 2011
Informerende raadsbijeenkomst	rond Jeugdagenda		15 november 2011
Raadscommissie	concept Jeugdagenda en uitvoeringsplan 2012		29 november 2011
Raadsbesluit	concept Jeugdagenda		20 december 2011
Ingang	Jeugdagenda		1 januari 2012

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

1. Inleiding
2. Visie, trends en ontwikkelingen
3. Samenhang in jeugdbeleid
4. De jeugd groeit gezond en veilig op
5. De jeugd ontwikkelt zijn talenten en heeft plezier
6. De jeugd doet mee
7. Communicatie en monitoren
8. Financiën

Bijlage 1 De jeugd van gemeente Steenwijkerland

Bijlage 2 Wettelijke verantwoordelijkheid Steenwijkerland

VOORWOORD

De jeugdagenda Steenwijkerland 2012-2016: 'JONGTALENT telt' is de opvolger van de jeugdagenda 2008-2011. In de jeugdagenda is de visie omtrent het gemeentelijke jeugdbeleid voor de komende vier jaren omschreven. De vernieuwde jeugdagenda is tot stand gekomen met input van jongeren, verzorgers en betrokken instellingen.

Nieuw ten opzichte van de vorige versie is dat er nu gewerkt wordt met een uitvoeringsplan dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Zodoende kan effectief en adequaat ingespeeld worden op nieuwe ontwikkelingen. Rode draad in de jeugdagenda is de nadruk op eigen veerkracht, zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. In principe bieden deze uitgangspunten de beste kansen voor kinderen en jongeren om mee te kunnen doen in de maatschappij. Daar waar dit niet altijd lukt, zal een vangnet moeten zijn dat mogelijkheden biedt voor het leveren van maatwerk. Nieuwe ontwikkelingen, waarop in deze jeugdagenda ingegaan wordt, zijn: de transitie van de Jeugdzorg (van provincie naar gemeenten) en de overheveling van de AWBZ (van Rijk naar gemeenten). Belangrijke elementen in de uitvoering van deze jeugdagenda zijn onder andere het Centrum voor Jeugd en Gezin en de 'jonge' zorgstructuur Kind in de Kern. Ook de sportaccommodaties en de speelplekken, waar veel op jeugdgerichte activiteiten kunnen worden uitgevoerd, spelen een belangrijke rol.

Het zijn vooral de doelgroep zelf, de jeugd, maar ook hun verzorgers, het onderwijs en de professionele instellingen die de handschoen moeten oppakken om deze jeugdagenda tot een succes te maken. De gemeente ziet daarbij voor zichzelf vooral een faciliterende en voorwaardenscheppende rol.

Peter van der Terp
wethouder Jeugd

Luc Greven
wethouder Onderwijs

1. INLEIDING

De afgelopen jaren is in Steenwijkerland ingezet op jeugd tot en met 23 jaar om hun kansen te bieden om hun talenten te ontwikkelen in een gezonde en veilige leef- en leeromgeving en op te groeien tot verantwoordelijke burgers die meedoen in de samenleving. Hierbij is vooral de samenwerking gezocht met opvoeders en betrokken professionals. Daar waar nodig is speciale aandacht uitgegaan naar het ondersteunen van opvoeders en het tijdig signaleren en vanuit eigen veerkracht oppakken van belemmeringen en bedreigingen, zodat kinderen en jongeren zich weer op eigen kracht kunnen ontwikkelen.

De onderliggende jeugdagenda van Steenwijkerland omvat een groot aantal beleidsterreinen en -vraagstukken. De gemeente creëert, evenals in de afgelopen jaren, de randvoorwaarden en faciliteert een samenhang aan (preventieve) basisvoorzieningen, waardoor de jeugd de kans krijgt talent optimaal te benutten. Hiermee wordt mede een eerste basis gelegd voor maatschappelijke, sociale en economische zelfstandigheid. Uitgangspunt daarbij is wat jeugd wél in plaats van niet kan. Als kinderen of jongeren het risico lopen tussen wal en schip te geraken, wordt ondersteuning geboden. Een integrale benadering vormt daarbij de sleutel tot succes.

Actuele ontwikkelingen en nieuw geformuleerde uitgangspunten voor beleid zijn redenen om te komen tot deze nieuwe jeugdagenda. De jeugdagenda Steenwijkerland 2012-2016: 'JONGTALENTtelt' is een richtinggevend kader voor het jeugdbeleid van de gemeente Steenwijkerland. De komende vier jaren richt de jeugdagenda zich op drie ontwikkellijnen. Deze zijn afgeleid van het programma Steenwijkerland Werkt en Leert en het programma Steenwijkerland Leeft uit het Collegeprogramma 2010-2014: 'Met kracht naar Kwaliteit'.

1. De jeugd groeit gezond en veilig op.
2. De jeugd ontwikkelt zijn talenten en heeft plezier.
3. De jeugd doet mee.

De drie ontwikkellijnen zijn onderverdeeld in jeugd-vraagstukken. In 2016 willen we met elk vraagstuk, door inzet van beleid en activiteiten, bepaalde maatschappelijke effecten, doelstellingen en resultaten bereiken. Wat betreft de uitvoering van deze ontwikkellijnen zijn opvoeders, instellingen in de zorg, onderwijs, sport, cultuur, vrijwilligers, wijken en buurten en natuurlijk de jeugd zelf, aan zet. Opvoeders blijven de primaire verzorgers en daarmee hebben ze veel invloed op hun kind(eren). Het is daarom belangrijk dat ze de kans krijgen hun verantwoordelijkheid te nemen en een goed voorbeeld meegeven aan hun kinderen. De gemeente streeft ernaar om de betrokken instellingen zoveel mogelijk te laten samenwerken in slagvaardige netwerken rondom jeugd en opvoeders. Dit kan worden bereikt door, onder regie van de gemeente, te komen tot heldere afspraken, waarbij uitgegaan wordt van de eigen verantwoordelijkheid van instellingen voor hun eigen taken binnen de jeugdketen met de voorliggende jeugdagenda als basis.

Een goede communicatie, toegankelijke informatie en het betrekken van onze doelgroep jeugd en hun verzorgers zijn een voorwaarde voor de uitvoering van deze jeugdagenda. De beoogde maatschappelijke effecten, doelstellingen en resultaten van de jeugdagenda, de gezondheid en de behoefte van de jeugd in Steenwijkerland worden tweemaal per jaar geëvalueerd via de gezondheidsmonitor van de GGD en de omnibusenquête.

De Jeugdagenda is een nader uitgewerkte visie voor verdere samenwerking met jeugd, opvoeders en betrokkenen op jeugdvragestukken. In de jeugdagenda staan de maatschappelijke effecten, doelstellingen en resultaten die beoogd worden voor onze jeugd. Aan de jeugdagenda is een jaarlijks uitvoeringsplan gekoppeld. Met het uitvoeringsplan wordt de basis gelegd voor een verdere uitwerking van de jeugdagenda op activiteitsniveau. Jaarlijks vindt een herijking plaats van het uitvoeringsplan om flexibel in te spelen op de actualiteit en eventuele nieuwe prioriteiten.

2. VISIE , TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

VISIE

In het collegeprogramma 2010-2014: Met kracht naar Kwaliteit is de visie omtrent het gemeentelijk jeugdbeleid helder omschreven.

Eén van de pijlers van het collegeprogramma is het uitgangspunt om uit te gaan van de eigen kracht van de mensen. De alles uitvoerende en financierende gemeentelijke overheid ligt in onze visie al enige tijd achter ons. Burgers zullen uitgedaagd moeten worden om de kwaliteit van hun bestaan en hun leefomgeving meer in eigen hand te nemen, waarbij ze van de zijde van de lokale overheid randvoorwaarden, steun en support mogen verwachten. Maar de lokale overheid kan het niet alleen. Daarom wordt de burger aangesproken op zijn eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht, waarbij de gemeente vooral de contacten met de jongeren zelf, de opvoeders en de betrokken instellingen wil aanhalen en dat vorm wil geven middels een dienstverlenende, initiërende en ondersteunende regierol.

In een periode waarin we worden geconfronteerd met krimpende financiële middelen, is het noodzakelijk om duidelijke keuzes te maken waarop wij ons wél zullen richten in ons jeugdbeleid en ook wat we de komende tijd niet meer zullen doen. Daarvoor gelden de volgende uitgangspunten:

Kwaliteit

De kwaliteit staat voorop. De jeugdagenda 2012-2016 begint niet vanuit een nulsituatie, ze is de opvolger van de jeugdagenda 2008-2011. Beleid dat effectief is in relatie tot de beoogde effecten en resultaten in 2016 wordt voortgezet. Minder effectief beleid wordt afgebouwd en daarvoor, wordt al dan niet, nieuw beleid ontwikkeld.

Eigen kracht, talent en verantwoordelijkheid

Uitgangspunt is wat de jeugd en de sociale omgeving zelf kunnen. Eigen kracht, talent en eigen verantwoordelijkheid wordt aangesproken. Dat is inspirerend voor iedereen. Het geeft zelfvertrouwen en het versterkt het verantwoordelijkheidsgevoel. Kinderen, jongeren en opvoeders voelen zich in hun omgeving thuis en kunnen op eigen benen staan. Waar nodig worden zij ondersteund, die net een zetje in de rug nodig hebben.

Verzorgers zijn in beginsel verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. De jeugdagenda gaat er vanuit dat verzorgers en hun sociale netwerk in staat zijn hun opgroeiende jeugd:

- te stimuleren, uit te dagen en ruimte te geven;
- bescherming te bieden, te ondersteunen, te verzorgen en zo nodig te corrigeren; en
- het goede voorbeeld te geven.

Participatie

Iedereen doet actief mee in deze samenleving. Meedoen is het motto. Werk, vrijwilligerswerk, meehelpen op school of zorgen voor iemand: "samen gaan we het doen."

De inwoners van Steenwijkerland krijgen meer en eerder mogelijkheden om mee te praten over zaken die hen aangaan of projecten te ontwikkelen c.q. uit te voeren. Dit hangt nauw samen met het idee van eigen kracht. Voorstellen worden beter als inwoners vanaf het begin meepraten. Onze plannen sluiten dan beter aan bij de behoeften van gebruikers en versterken de verantwoordelijkheid en het draagvlak.

Laagdrempelig

Een sluitende en gemakkelijk toegankelijke keten van preventie en zorg, waarbij het accent gericht is op het probleemoplossend vermogen van kind, jongeren en verzorgers, is soms nodig. Er moet worden voorkomen dat kinderen tussen wal en schip vallen of langdurig in de hulpverlening terecht komen.

Dynamiek

Zoals hiervoor omschreven, verandert de rol van de gemeente. Deze zal zich vooral richten op een regierol en een voorwaardenscheppende rol, waarbij de inzet van de beschikbare middelen wordt geflexibiliseerd. De dynamiek van de samenleving maakt het noodzakelijk dat niet te veel wordt vastgelegd op structurele, langjarige financiële afspraken met andere partijen. In plaats daarvan ligt het meer voor de hand om in te zetten op incidentele projectfinancieringen, waar op dat moment vraag naar is. Hiermee wordt de regierol effectief vormgegeven.

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Trends en ontwikkelingen bepalen voor een deel de inhoud van de wet- en regelgeving voor jeugdbeleid. Maar ook de houding en doelstellingen van de gemeente, verzorgers en de betrokken instellingen zijn belangrijk. En niet te vergeten de motivatie en het enthousiasme van de jongeren zelf!

Voor de ontwikkeling van deze jeugdagenda is een aantal redenen, te weten:

- de ambities van het college;
- de conclusies en aanbevelingen uit de GGD-gezondheidsmonitor, de jeugdkaart en de resultaten van de gemeentelijke omnibusenquête;
- de ontwikkelingen op het terrein van onderwijs, welzijn, (gezondheids)zorg en werk en de hiermee samenhangende veranderingen in wettelijke regelgeving en de daaruit voorkomende taken op lokaal niveau, zoals:
 - de ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin;
 - het versterken van de voor- en vroegschoolse educatie en harmonisatie voorschoolse voorzieningen;
 - het nemen van de verantwoordelijkheid voor de transitie van de jeugdzorg en AWBZ.
 - het bevorderen van de samenwerking met het onderwijs op zorg in en om school.
 - het terugdringen van voortijdig schoolverlaten;
 - het stimuleren van sport, bewegen en spelen;
 - het vergroten van de ontmoetingmogelijkheid voor jongeren;
 - de ontwikkeling van brede scholen;
 - de jeugd vertrouwd te maken met onze cultuurhistorische waarden door cultuureducatie; maar ook met allerlei disciplines in de kunsten.
- De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de regie van het lokale jeugdbeleid en de noodzaak om een heldere structuur te creëren in verband met de verschillende partijen en hun verantwoordelijkheden en de diverse financiële stromen.

De gemeentelijke taken op het gebied van jeugdbeleid veranderen en groeien de komende jaren fors. Vanuit het Rijk wordt ingezet op een stelselwijziging in de Jeugdzorg en de AWBZ. Vanaf 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de indicatiestelling van jeugdzorg en niet meer de provincie. Respectievelijk vanaf 2013 en 2014 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering en het beleid

aangaande de indicatiestelling van dagbesteding en begeleiding van jeugd op grond van de AWBZ. De zorgkantoren en Bureau Jeugdzorg verdwijnen als tussenlaag. Duidelijk is dat de gemeente de komende jaren via hulpverlening en zorgtrajecten meer verantwoordelijkheid draagt voor het curatieve jeugdbeleid. Daarmee wordt ook het preventieve jeugdbeleid belangrijker: voorkomen is beter dan genezen!

Niet alleen krijgt de gemeente er de komende jaren meer taken en verantwoordelijkheden bij, ook het onderwijs ervaart een toegenomen druk om meer te investeren in het sociaal kapitaal en meer maatschappelijke taken uit te voeren zonder bijbehorend budget en bijbehorende beleidsruimte. De indicatiestelling voor het speciaal onderwijs wordt aangescherpt met de wet Passend Onderwijs. Hierdoor zullen meer leerlingen regulier onderwijs gaan volgen. Scholen hebben de opdracht een passend onderwijsaanbod voor alle jongeren te bieden. De jeugd heeft recht op onderwijs. Daar waar mogelijk werkt de gemeente samen met het onderwijs in het kader van zorg in en om school.

3. SAMENHANG IN JEUGDBELEID

Samenhang in beleid voor jeugd is een belangrijke voorwaarde om betere resultaten voor jeugd te kunnen realiseren. De afgelopen jaren is daarom bij het opstellen van beleid consequent aandacht geweest voor de doelgroep jeugd. Daarmee is jeugdbeleid een integraal onderdeel geworden van de beleidsontwikkeling. Voorbeelden hiervan zijn: 'Het integraal veiligheidsplan 2010-2014', het Wiedenmodel (ketensamenwerking) in het kader van het terugdringen van vroegtijdig schoolverlaten, en de Uitvoeringsnota actief en gezond, waarmee sport, bewegen en spelen van jeugd wordt gestimuleerd in het kader van het bevorderen van een gezonde leefstijl en sport- en speelplekken worden geïntegreerd in wijkplannen in overleg met jongeren, opvoeders en de buurt.

Samenhang in jeugdbeleid wil zeggen dat het beleid voor jeugd vanuit de verschillende beleidsterreinen gezamenlijk ontwikkeld en uitgevoerd wordt, in onderlinge afstemming met jongeren, opvoeders en omgeving. Samenhang gaat uit van een integrale aanpak op thema's communicatie en preventie, beleid en regels, en toezicht en handhaving en richt zich op verschillende situaties waarin kinderen en jongeren beïnvloed worden: thuis, opvang, onderwijs en vrije tijd.

In het samenhangend jeugdbeleid worden drie niveaus onderscheiden.

1. Het *algemeen jeugdbeleid* is gericht op het beschikbaar stellen van voorzieningen ten behoeve van het opgroeien en ontwikkeling, zoals sportaccommodaties, peuterspeelzaal en onderwijs.
2. Het *preventief jeugdbeleid* is gericht op preventie van achterstand en uitval en onder te verdelen in preventieve activiteiten voor alle jeugdigen en specifieke preventieve activiteiten voor risicogroepen, zoals tegengaan van alcoholgebruik, het voorkomen van overgewicht of een taalachterstand.
3. Het *curatief jeugdbeleid* is gericht op een geïndiceerd (niet vrij toegankelijk) zorgaanbod voor jeugd, zoals een reboundvoorziening in het onderwijs en een Halt-afdoening.

Doorgaande lijn in de levensfase

Samenhang in jeugdbeleid kenmerkt zich ook door een doorgaande ontwikkellijn op grond van leeftijd: van baby naar volwassenheid. Daarnaast kenmerkt het zich door een doorgaande lijn in functies: van eerste signaal tot zorg.

- In de levensfase van een kind in de leeftijd van 0 tot 4 jaar staan de verzorgers centraal, maar ook hun vragen en ondersteuningsbehoeften. De straat, de buurt, de opvang en de peuterspeelzaal gaan steeds meer deel uit maken van het dagelijkse leven. Beleid dat gericht is om in een zo vroeg mogelijk stadium ontwikkelachterstanden te signaleren om in een later stadium ontwikkelproblemen te voorkomen wordt ingezet. Voor- en vroegschoolse educatie en opvoedondersteuning zijn twee belangrijke instrumenten om bij te sturen.
- In de levensfase van kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar staat de educatieve ontwikkeling voorop. De basisschool staat centraal. Er is een opgave om de aansluiting met andere instellingen te zoeken zodat kinderen optimaal gebruik kunnen maken van de mogelijkheden om zich te ontwikkelen.
- In deze levensfase van jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar gaan jongeren steeds meer onafhankelijk opereren en experimenteren en nemen zij hun plaats in het publieke domein in. In deze fase blijft het noodzakelijk om alert te zijn op risico's die jongeren lopen en de mogelijkheden te benutten om bij te sturen als het nodig is.

- ➔ 18-23 jaar: in deze levensfase van jongeren oftewel jongvolwassenen staat de overgang naar volwassenheid centraal. Opvoeders verdwijnen steeds meer naar de achtergrond en de jongeren treden steeds meer op als (economisch en sociaal) zelfstandige en verantwoordelijke burgers die gebruik maken van hun ter beschikking staande voorzieningen. De bemoeienis van de overheid bij de laatste twee genoemde levensfasen (12-18 en 18-23 jaar) heeft hier vooral betrekking op het ingrijpen bij uitval en proberen jongeren die in de problemen zijn gekomen weer op het goede spoor te zetten.

Leefgebied

Het leefgebied van een opgroeiend kind begint klein en breidt zich steeds verder uit over meerdere terreinen. De ontwikkeling en opvoeding begint 'thuis', in het gezin en/of de opvang waarin het kind opgroeit. Naarmate het kind ouder wordt, wordt het leefgebied groter (school, vrije tijd, werk).

Onderzoek laat zien dat kinderen en jongeren de meeste risico of kans lopen op achterstand of uitval bij de overgang van de ene naar de andere fase. Vooral de overgang van de kinderopvang naar de basisschool, van de basisschool naar het voortgezet onderwijs en van het voortgezet onderwijs naar werk of geen werk vormen risicoperioden. Gesteld wordt:

1. hoe sneller signalen opgepakt en van uit eigen veerkracht aangepakt, hoe beter;
2. hoe jonger het kind, hoe groter het belang van preventie om te voorkomen dat er later problemen ontstaan;
3. hoe adequater het beleid is afgestemd en slaagt, hoe meer en beter problemen in de toekomst kunnen worden gereduceerd.

4. DE JEUGD GROEIT GEZOND EN VEILIG OP

Op basis van actuele ontwikkelingen en de beschreven uitgangspunten voor beleid is een drietal ontwikkellijnen benoemd waar het jeugdbeleid zich de komende jaren op richt.

1. De jeugd groeit gezond en veilig op.
2. De jeugd ontwikkelt zijn talent en heeft plezier.
3. De jeugd doet mee.

Deze ontwikkellijnen zijn een afgeleide van het programma Steenwijkerland Werk en Leert en het programma Steenwijkerland Leeft uit het Collegeprogramma 2010-2014: 'Met kracht naar kwaliteit'.

4.1 DE JEUGD GROEIT GEZOND EN VEILIG OP

Op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) voert de gemeente de jeugdgezondheidszorg (JGZ) uit. Dat betekent onder andere dat de gemeente een verantwoordelijkheid heeft voor de uitvoering van het basispakket JGZ, voor het volgen van ontwikkelingen in de gezondheid van jeugdigen en voor het geven van voorlichting, advies en begeleiding aan opvoeders en jongeren via het Centrum voor Jeugd en Gezin. Gelukkig gaat het met de meeste jeugd in Steenwijkerland goed. Vanuit onze gemeentelijke ambitie ontwikkelen wij aanvullend beleid, omdat het belangrijk is dat de jeugd zich optimaal gezond en veilig kan ontwikkelen. Op verschillende manieren wordt gestimuleerd dat de jeugd een gezonde leefstijl ontwikkelt en behoudt en veilig opgroeit.

Het is belangrijk dat de Steenwijkerlandse jeugd zich optimaal kan ontplooien en de verschillende sociale, kunstzinnige en sportieve talenten kan ontwikkelen, elkaar kunnen ontmoeten en plezier beleven aan het leven.

BELEIDSKADER

	Maatregelen op het gebied van opvoeden, hulpverlening, zorg, gezondheid
Landelijk Wet op de jeugdzorg (JGZ, 2006) Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO, 2007) Wet publieke gezondheid (Wpg, 2008) Regeling Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG, 2008) Wetsvoorstel Centrum voor Jeugd en Gezin (2009)	<u>Algemeen</u> · Zorggroep Oude Nieuwe Land (JGZ, 0-4jr): consultatiebureau, huisbezoeken, info en advies, spreekuren · GGD (JGZ 5-19jr): screening, schoolartsen, spreekuren · Centrum voor Jeugd en Gezin : opgroei- en opvoedondersteuning, website, inlooppunten · Lokaal gezondheidsbeleid · Basispakket Jeugdgezondheidszorg · Voldoende sportaccommodaties · Buurtsportaccommodaties en speelveldjes · Subsidie jeugdsport
Lokaal/regionaal Beleidskader Jeugdzorg Overijssel 2009-2012 Basisnotitie CJG Steenwijkerland (2009) Uitrol kind in de kern (2010) Uitvoeringsplan Jeugd en Alcohol 2011 Uitvoeringsnota actief en gezond. Stimuleren Sport en Beweging van Jeugd 2010 t/m 2012	<u>Preventief</u> · Centrum voor Jeugd en Gezin: informatie en advies, licht pedagogische hulp · Zorg in en om school (zorgnetwerken (KIK, MDO)) · Maatpakket ZONL (JGZ en maatschappelijk werk, - 9 mnd/0-4jr) en GGD (JGZ, 4-19jr) · Elektronisch Kinddossier · Vis2 · Maatpakket Jeugdgezondheidsbeleid · Bewustwording en terugdringen risico's van alcoholgebruik < 24 jaar · Jeugdketenbeleid · Stimuleren van sport, bewegen en spelen.

	<p><u>Curatief</u></p> <ul style="list-style-type: none"> · Aansluiting Centrum Jeugd en Gezin bij indicatiestelling Bureau Jeugdzorg (in 2015 taak van gemeente) · Centrum voor Jeugd en Gezin: zorgcoördinatie en maatschappelijke dienstverlening bij meervoudige problematiek door CJG · Maatschappelijke opvang · Meldpunt huiselijk geweld · AWBZ vanaf 2013 uitvoering en/beleid vanaf 2014
--	---

In het kader van 'De Jeugd groeit gezond en veilig op' zetten wij concreet in op:

1. het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG);
2. een gezonde leefstijl ontwikkelen en behouden;
3. ontwikkelingen in de Jeugdzorg en AWBZ.

In 2016 willen we met elk vraagstuk, door inzet van beleid en activiteiten, onderstaande maatschappelijke effecten, doelstellingen en resultaten bereiken.

Maatschappelijke effect	Jongeren participeren in de samenleving
Gerealiseerde doelstellingen	Gerealiseerde resultaten
<i>Centrum voor jeugd en gezin</i>	
Ten minste 50% van de jongeren is tevreden over betrokkenheid bij beleid. Ten minste 31% van de inwoners is tevreden met voorzieningen voor jongeren. Minimaal 75% van de jongeren heeft een gezond gewicht, minimaal 85% van de jongeren voelt zich psychosociaal gezond.	Locaal preventief jeugdbeleid is kwalitatief goed en laagdrempelig: <ul style="list-style-type: none"> · 90% van de opvoeders en van de jongeren weet waar ze terecht kan met opvoed- en opgroevragen. · Onze inwoners geven een rapportcijfer 7 voor de kwaliteit van de informatie, advies en hulp bij opvoed- en opgroevragen (nulmeting: inwonerstevredenheid onderzoek 2012).
<i>Jeugd en alcohol</i>	
Ten minste 50% van de jongeren is tevreden over betrokkenheid bij beleid. Ten minste 31% van de inwoners is tevreden met voorzieningen voor jongeren. Minimaal 75% van de jongeren heeft een gezond gewicht, minimaal 85% van de jongeren voelt zich psychosociaal gezond.	Alcoholpreventie <ul style="list-style-type: none"> · Alle leerlingen in het voortgezet onderwijs en groep 8 van het basisonderwijs hebben een training alcoholpreventie gevolgd. · Supermarkten en horecagelegenheden verstrekken geen alcohol aan jongeren onder de 16 jaar.
	Gezonde voeding en voldoende beweging
<i>Sport, bewegen, spelen</i>	
Het percentage inwoners dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) stijgt (score 2010 kinderen 4-12 jaar: 81%, GGD-kindmonitor).	<ul style="list-style-type: none"> · Op 25% van de basisscholen draait het project 'Ik Lekker fit'. · Het deelnemersaantal aan Irun2Bfit en scholiersport blijft tenminste gelijk. · Het % inwoners dat tevreden is over de speelvoorzieningen stijgt van 46% in 2009 naar 50% in 2014.

1. Het Centrum voor Jeugd en Gezin

Het CJG in Steenwijkerland is een herkenbare laagdrempelige voorziening voor iedereen met vragen over opvoeden en opgroeien en bestaat uit organisaties voor de jeugd(gezondheids)zorg. Het CJG draagt zorg voor een goede afstemming van (preventieve) zorg en hulpverlening, waaronder de toewijzing van maatwerkmiddelen op gebied van prenatale zorg.

In het CJG Steenwijkerland zijn de volgende functies gebundeld:

- basispakket in de jeugdgezondheidszorg (ZONL en GGD);

- . vijf preventieve taken op het gebied van opvoed- en opgroeiondersteuning van prestatievelid 2 van de WMO:
 - o informatie en advies geven
 - o (vroeg)signaleren van problemen
 - o mensen verwijzen naar het lokale en regionale hulpaanbod
 - o licht pedagogische hulp bieden
 - o de zorg voor jongeren en gezinnen coördineren
 - . schakel met Bureau Jeugdzorg;
 - . schakel met de zorgstructuur van het onderwijs via de zorg- en adviesteams (hoofdstuk 6).
- Hierbij wordt een nadruk gelegd op ouderparticipatie, eigen kracht en verantwoordelijkheid.

BASISPAKKET IN DE JEUGDGEZONDHEIDSZORG

In de “Basisnotitie CJG Steenwijkerland (2009)” zijn de lokale visie en ambities voor het Centrum voor Jeugd en Gezin in Steenwijkerland verwoord: de netwerken op het terrein van onderwijs, zorg en veiligheid sluiten in het CJG op elkaar aan. Het CJG is ingericht met onze kernpartners: Zorggroep Oude Nieuwe Land (JGZ, tot 4 jaar) en de GGD (JGZ voor 4-19 jaar). Zij dragen zorg voor een goede verbinding met onderwijs, welzijn en andere organisaties. Kortom, de plaatsen waar opvoeders en kinderen komen. Lokaal worden drie fysieke inlooppunten gerealiseerd. Deze inlooppunten hebben vooral een informerende en preventief signalerende functie. Een inlooppunt biedt een laagdrempelige toegang naar allerlei vormen van ondersteuning. In 2011 zijn de eerste twee inlooppunten gerealiseerd in Oldemarkt en Steenwijk. Hierna volgt Vollenhove.

Iedereen kan alle informatie over opvoeden, opgroeien en gezond gedrag vinden via de website van het Centrum voor Jeugd en Gezin Steenwijkerland (www.cjgsteenwijkerland.nl). Verzorgers en professionals kunnen vragen stellen of onderling ervaringen uitwisselen. Het CJG zet in op ouderbetrokkenheid, onderlinge (informele) sociale steun en het vergroten van eigen veerkracht, regie en verantwoordelijkheid van ouders en gezinnen zelf.

Samen met de andere gemeenten in de regio proberen ZONL en GGD meer grip te krijgen op de belangrijkste items als vroegsignalering, doorgaande lijn van (opvoedings)zorg, overgewicht, gebruik van alcohol, maar ook psychosociale problematiek. Verder wordt onderzocht hoe binnen het wettelijk verplichte basispakket jeugdgezondheidszorg een efficiencyslag gemaakt kan worden door een meer op specifieke groepen (maatwerk) gerichte aanpak.

PREVENTIEVE TAKEN TEN BEHOEVE VAN JEUGD EN GEZIN

Voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren is een stabiele thuissituatie en een goede gezondheid belangrijk. Volgens onderzoek van de GGD (2010) gaat het gelukkig met meer dan 85% van de jongeren in Steenwijkerland goed. De ‘normale’ opvoed- en opgroeiperikelen horen er gewoon bij. Soms hebben opvoeders toch hulp nodig. Wanneer er nog geen sprake is van grote problemen, wordt die hulp zo vroeg en laagdrempelig mogelijk gegeven door onder meer het maatschappelijk werk.

Preventie is van belang. Uit onderzoek van de GGD (2010) blijkt dat 12% van de opvoeders in Steenwijkerland veel opvoedingsstress ervaart, 10% van de opvoeders van kinderen in de leeftijd tot 6 jaar en 13% van de opvoeders bij de oudere kinderen (6-12 jaar) behoefte hebben aan hulp, omdat ze zich zorgen maken en dat meer dan 25% van de opvoeders die hulp wil, niet weet waar zij terecht kan. De hulpvraag willen zij het liefst ingewilligd zien bij het consultatiebureau (opvoeders van kinderen tot 6 jaar) en

opvoeders van kinderen (van 6 tot en met 12 jaar) willen hulp van een huisarts, leerkracht of opvoedingsdeskundige en 30% van de opvoeders weet het eigenlijk niet.

Uit onderzoek blijkt dat jongeren op psychosociaal gebied het meest last hebben van onzekerheid, verlegenheid, angst en rusteloosheid en hyperactief gedrag. Redenen kunnen zijn pesten, scheiding en eenzaamheid. Ondersteuning en hulp hoeven niet meteen zwaar te zijn. Het kan soms een gesprek zijn, het verwijzen naar een cursus of activiteit, of het in contact brengen met anderen met dezelfde vragen en ervaringen.

EEN SCHAKEL MET BUREAU JEUGDZORG

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het preventieve jeugdbeleid. De provincie is nu nog verantwoordelijk voor de geïndiceerde jeugdzorg. Een zorgvraag bij een kind is echter niet op te knippen in bestuurlijke verantwoordelijkheden. Daarom zijn met Bureau Jeugdzorg, dat nu fungeert als centrale toegang tot geïndiceerde zorg, afspraken gemaakt om het gemeentelijke en provinciale aanbod goed op elkaar af te stemmen. Bureau Jeugdzorg is daarom actief betrokken bij de invulling van de sluitende aanpak van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

EEN SCHAKEL MET HET ONDERWIJS: CJG – ZORG IN EN OM SCHOOL – PASSEND ONDERWIJS

De afgelopen jaren is een belangrijke schakel voor een sluitende zorgonderwijsstructuur gerealiseerd met Kind in de Kern (KIK), ZAT en het J-team. Basisscholen, voorschoolse voorzieningen, jeugdgezondheidszorg en gemeente hebben de basis gelegd voor KIK voor de leeftijdsgroep 0-12 jaar. Het is een jonge schakel binnen de jeugd- en onderwijszorg. Samen met opvoeders bespreken interne begeleiders en jeugdverpleegkundigen in klein verband het gedrag van 'hun' kinderen wanneer dat nodig is. Vaak gaat het om problemen thuis of op school die leiden tot verzuim of haperende leerprestaties. Het is daarbij belangrijk dat problemen niet doorsudderen en escaleren, maar direct worden opgepakt met als doel eerst te kijken met elkaar of het kind weer op de rit kan worden verkregen binnen de vertrouwde omgeving en te voorkomen dat het kind de hulpverlening in rolt. KIK is gericht op het probleemoplossend vermogen van kind, opvoeders en school.

Het voortgezet onderwijs heeft het ZAT (zorgadviesteams) ingevoerd. In een ZAT worden evenals in KIK jongeren, waarover signalen zijn, besproken en opgepakt (maar dan vanaf 12 jaar).

Met de uitvoeringspartners (de zorg en het onderwijs) is een plan voor een sluitende zorg-, onderwijs- en ketenstructuur in voorbereiding voor de gehele doelgroep 0-23 jaar. Het schooloverstijgend overleg (het J-team) wordt omgebogen tot een flexibel team voor kinderen van alle leeftijden. Wanneer hulpverlening stagneert binnen de daarvoor geëigende verbanden, wordt op casusniveau een bijeenkomst georganiseerd (MDO: multidisciplinair overleg) met de direct betrokkenen vanuit het uitgangspunt: één kind, één plan, één gezin. Het CJG voert hierop de regie. De procescoördinator Zorg van het CJG draagt bij aan de sluitende aanpak voor deze meervoudige probleemsituaties en draagt desnoods zorg voor bestuurlijke opschaling wanneer dat nodig mocht zijn. Het CJG biedt deze ondersteuning en hulp vanuit de maatschappelijke dienstverlening door Zorggroep Oud en Nieuwe land. Het onderwijs is hierbij nauw betrokken.

VOORKOMEN VAN EN AANPAK BIJ KINDERMISHANDELING

De gemeente is verantwoordelijk voor de aanpak van preventie, signalering, stoppen en schadebeperking van kindermishandeling. Het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (AMK) valt nu nog onder

verantwoordelijkheid van de provincie en is neergelegd bij Bureau Jeugdzorg Overijssel. Bureau Jeugdzorg kan indiceren en verwijzen naar passende hulpverlening.

In 2014 moet het thema kindermishandeling structureel onderdeel zijn van het beleid de gemeente en de betrokken instellingen. Alle instellingen die met kinderen en/of opvoeders te maken hebben hanteren een meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Verder krijgen professionals structureel training in het signaleren van en handelen bij (vermoedens van) kindermishandeling. Binnen het netwerk van instellingen die met kinderen en/of opvoeders werken worden samenwerkingsafspraken gemaakt. Ook hier geldt: "voorkomen is beter dan genezen". Het thema is een integraal onderdeel bij de zorg voor en veiligheid van kinderen. Wij zijn mede ondertekenaar van de intentieverklaring RAAK (Regionale Aanpak tegen Kindermishandeling).

2. Een gezonde leefstijl ontwikkelen en behouden

STIMULEREN VAN SPORT, BEWEGEN EN SPELEN

Sport en bewegen hebben een belangrijke functie in de maatschappij. Kinderen en jongeren kunnen zich dankzij sport gezonder en socialer ontwikkelen. Het zijn vooral scholen, sportverenigingen en sportclubs, het liefst zo dicht mogelijk bij mensen in de buurt, die deze positieve impuls mogelijk maken. Sport in alle wijken is goed voor de gezondheid.

De gemeente investeert in aantrekkelijke sport- en beweegvoorzieningen. Daarnaast worden in Steenwijkerland sport-, beweeg- en speelprojecten en het beweegteam (drie sportcoaches) ingezet voor het bevorderen van een gezonde leefstijl en gezonde voeding bij jeugd met als doel dat het percentage jeugd dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) stijgt. Het beweegteam is in 2010 geïnstalleerd en gaat voor: "een beter en breder sportaanbod voor Jong Steenwijkerland voor binnen en buiten de school, voor binnen en buiten de sport en voor binnen en buiten de sportvoorziening." Het beweegteam bevordert de samenwerking tussen buurt, onderwijs en sport en verenigingen worden ondersteund en ingezet op meer bewegen in de openbare ruimte. Juist daar is winst te halen, want veel kinderen sporten al bij een vereniging. Ook wordt geïnvesteerd in een stijging van het percentage inwoners dat tevreden is over de speelvoorzieningen. De activiteiten waarop wordt ingezet moeten leiden tot een grotere tevredenheid.

BEWUSTWOORDING EN TERUGDRINGEN VAN ALCOHOLGEBRUIK

In Steenwijkerland is in 2010 het alcoholgebruik onder jongeren met 10% afgenomen ten opzichte van 2007 en van de opvoeders geeft 67% aan dat hun kind onder de 16 jaar geen alcohol mag drinken. De doelstelling dat jongeren geen alcohol mogen drinken onder de 16 jaar is daarmee nog niet behaald.

Met de 'Minder drank meer scoren-gemeenten' is een projectplan vastgesteld. Het doel van dit plan is het alcoholgebruik door jongeren onder de 16 jaar tegen te gaan en jongeren vanaf 16 jaar op een verantwoorde manier met alcohol om te laten gaan. Belangrijk daarbij is de bewustwording onder jongeren dat alcohol veel schade kan aanrichten. Het plan gaat uit van een integrale aanpak op thema's 'communicatie en preventie', 'beleid en regels' en 'toezicht en handhaving' én het plan richt zich op verschillende situaties waarin jongeren beïnvloed worden: vrije tijd, thuis en school. De interventies zijn niet alleen op jongeren, maar ook op hun opvoeders gericht. Via voorlichting wordt bekendheid gegeven aan de risico's van overmatig alcoholgebruik en jongeren wordt bagage meegegeven op weerbaarheid. Via het project 'Peerouders' ondersteunen opvoeders elkaar bij problemen op het gebied van alcoholgebruik van hun kinderen.

Er wordt tevens ingezet op een preventieve aanpak van alcoholmisbruik, waarbij behalve voorlichting ook de zorg bij (beginnende) alcoholproblematiek verzekerd wordt.

Ketenbeleid

Met leden en eigenaren van een keet worden afspraken gemaakt via een convenant. Het ketenbeleid sluit aan bij het gemeentelijke jeugd- en alcoholbeleid. Jongeren en hun verzorgers zijn zich niet altijd bewust van de risico's met betrekking tot alcoholgebruik en veiligheid in de keet. Ze moeten inzicht krijgen in de risico's van (veel) drinken. Het jongerenwerk heeft hier een aandeel in. De leden en verzorgers zullen ook de verantwoordelijkheid moeten nemen voor de zorg voor veilige keten, waar verantwoord met alcohol wordt omgegaan. Deze plicht ligt bij de leden van een jeugdkeet, hun verzorgers en met name bij de grondeigenaar door het volgen van een cursus alcoholbewustwording.

3. Ontwikkelingen in de jeugdzorg en AWBZ

JEUGDZORG

Het beleid en de verantwoordelijkheid van de geïndiceerde en verplichte jeugdzorg en jeugdhulp wordt per 2015 overgeheveld van de provincie naar de gemeenten. Het betekent dat Steenwijkerland hier in 2015 klaar voor moet zijn. Op delen van dit pakket kan individueel beleid worden ontwikkeld, gekoppeld of er kan worden aangehaakt aan de bestaande structuren. Het is echter uitdrukkelijk niet de bedoeling dat het Centrum voor Jeugd en Gezin een nieuw (lokaal) Bureau Jeugdzorg wordt. Andere delen van het pakket kunnen, gezien de omvang en specifieke kenmerken (zoals dekkingsgraad), alleen door samenwerkingsverbanden van gemeenten worden aangestuurd. De kennis en ervaring van de provincie Overijssel is nodig om te komen tot een goede transitie en inrichting van de jeugdzorg onder gemeentelijke verantwoordelijkheid. Een belangrijk uitgangspunt is efficiency (voorkomen van bureaucratie, wachtlijsten en vereenvoudiging van indicatiestelling) en voorkomen van "erger" zowel gericht op preventie als op veiligheid. Sommige kinderen hebben gezien omstandigheden of ontwikkelingsproblemen echt zwaardere zorg nodig. Deze zorg moet goed en betaalbaar georganiseerd.

In regionaal verband werken de gemeenten uit de regio IJssel-Vecht met de provincie Overijssel samen aan beleidsvoorbereiding en planontwikkeling om de transitie uit te kunnen voeren. Het is van belang een goede invulling te geven aan: preventie, opvoedingsondersteuning, versterken van eigen kracht, doorgaande lijn, vereenvoudigen van de indicatiestelling, kwaliteitsbewaking en borging, monitoren en aansturen van de jeugdhulp, het stellen van prioriteiten, inzet van de middelen en de inrichting van het bestuur.

ALGEMENE WET BIJZONDERE BIJSTAND (AWBZ)

De plannen van het Rijk zijn dat in verregaande mate verantwoordelijkheden van onderdelen van de AWBZ overgeheveld worden naar de gemeenten per 2013 voor wat betreft de uitvoering en in 2014 voor wat betreft het beleid. Voor de doelgroepkinderen gaat het om het jeugdzorgdeel dat door AWBZ wordt bekostigd. Verder wordt de IQ-grens van 85 naar 70 (licht verstandelijke handicap/ kinderen met een beperking) verlaagd en daarmee wordt de drempel voor het in aanmerking komen voor AWBZ verhoogd. Een aanzienlijk deel van de kinderen dat eerst onder de AWBZ voorziening viel, wordt nu onder verantwoordelijkheid van de gemeenten gebracht. Dat geldt ook voor doelgroepen met een noodzakelijke somatische revalidatie en doelgroepen met psychische ondersteuningsbehoeften. Dit heeft grote gevolgen. Gemeenten hebben geen zorgplicht maar compensatieplicht (de plicht om beperkingen in zelfredzaamheid weg te nemen en deelname aan het normale maatschappelijk verkeer mogelijk te maken). Problemen zullen

zich gaan voordoen op gebied van financiering, kansen liggen in de integrale benadering van de transitie van de jeugdzorg door een koppeling met lokaal preventief beleid.

Een inventarisatie van wat er op ons afkomt wordt als eerste gemaakt en vervolgens wordt een koppeling gemaakt met het lokale jeugdbeleid. Een MEE (informatie, advies en ondersteuning aan mensen met een beperking of chronische ziekte) is bijvoorbeeld reeds verbonden aan het CJG. De indicatie door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) komt te vervallen en komt onder verantwoordelijkheid van de gemeente. De komende tijd moet er worden verdiept in de uitgangspunten (verantwoordelijkheid, veerkracht, betrekken samenleving, voorkomen isolement) voor een goede opvang van deze doelgroepkinderen. Hiervoor komt een beleidsplan, uitvoeringplan en tijdspad.

5. DE JEUGD ONTWIKKELT ZIJN TALENTEN EN HEEFT PLEZIER

Het is belangrijk dat de Steenwijkerlandse jeugd zich optimaal kan ontplooiën en de verschillende sociale, kunstzinnige en sportieve talenten kan ontwikkelen, elkaar kunnen ontmoeten en plezier beleven aan het leven.

Jongeren groeien op in een complexe samenleving met een relatief grote mate van bewegingsvrijheid en vaak buiten het gezichtsveld van hun opvoeders. Door de nieuwe media zijn jongeren goed op de hoogte van wat er speelt en ze communiceren veel. Jongeren willen voorzieningen waar ze andere jongeren kunnen ontmoeten, naar muziek kunnen luisteren en muziek kunnen maken. Uit de Jeugdkaart 2010 blijkt dat maar 26% van de jongeren in Steenwijkerland vindt dat zij in een omgeving wonen die geschikt is voor jongeren van hun leeftijd en daarnaast voelt nog geen 25% van de jongeren zich betrokken bij hun stad of dorp. Dit wordt bevestigd doordat ruim 50% van de jongeren van mening is dat zij niet voldoende betrokken en geïnformeerd worden bij en over besluiten van de gemeente. Werk aan de winkel dus.

Jongeren horen nu en later maatschappelijk betrokken te zijn. Daarvoor moeten ze al jong leren om verantwoordelijkheid te dragen en actief te worden. Iedereen wil ze daar graag bij helpen.

BELEIDSKADER

	Maatregelen op het gebied van jeugdparticipatie, participatie, vrije tijd, welzijn, cultuur
Landelijk	<u>Algemeen</u> Jeugd en jongerenwerk Bibliotheek Scala (muziekschool) Cultuureducatie Ontmoetingsplekken voor jeugd (jeugdhonken / De Buze) Jongerenparticipatie Jeugdgemeenteraad Maatschappelijke stages
Lokaal/regionaal Uitvoeringsnota actief en gezond. Stimuleren Sport en Beweging van Jeugd 2010 t/m 2012	<u>Preventief</u> Ambulant jongerenwerk Kinderwerk

In het kader van 'De Jeugd ontwikkelt zijn talenten en heeft plezier' zetten wij concreet in op:

1. stimuleren van jeugdparticipatie;
2. een breed activiteitenaanbod en stimuleren van vrijwilligers;
3. voldoende ontmoetingsplekken en voorzieningen.

De drie ontwikkellijnen zijn onderverdeeld in jeugdvragestukken. In 2016 willen we met elk vraagstuk, door inzet van beleid en activiteiten, onderstaande maatschappelijke effecten, doelstellingen en resultaten bereiken.

Maatschappelijke effect	Jongeren participeren in de samenleving
Gerealiseerde doelstellingen	Gerealiseerde resultaten
<i>Stimuleren van jeugdparticipatie</i>	
Ten minste 50% van de jongeren is tevreden over betrokkenheid bij beleid. Ten minste 31% van de inwoners is tevreden met voorzieningen voor jongeren.	<ul style="list-style-type: none"> • De jeugdgemeenteraad komt vier keer per jaar bijeen. • De gemeente stemt minimaal 50% van de gemeentelijke plannen die jongeren aangaan vooraf met hen af.

	Versterken cement in de samenleving
<i>Een breed activiteiten aanbod en stimuleren van vrijwilligers</i>	
Meer dan 85% van de inwoners is tevreden over contacten met anderen. Meer dan 48% van de inwoners is vrijwilliger.	<ul style="list-style-type: none"> • 0-meting tevredenheid inwoners over de ontmoetingsmogelijkheden in 2012. • Alle middelbare scholieren volgen vanaf 2011 maatschappelijke stage.
	Gezonde voeding en voldoende beweging
<i>Voldoende ontmoetingsplekken en voorzieningen</i>	
Het percentage inwoners dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) stijgt (score 2010 kinderen 4-12 jaar: 81%, GGD-kindmonitor).	<ul style="list-style-type: none"> • Op 25% van de basisscholen draait het project 'Ik Lekker fit'. • Het deelnemersaantal aan Irun2Bfit en scholiersport blijft tenminste gelijk. • Het % inwoners dat tevreden is over de speelvoorzieningen stijgt van 46% in 2009 naar 50% in 2014.

1. Stimuleren van jeugdparticipatie

Jeugdparticipatie draagt bij aan de individuele ontwikkeling van jongeren. Door deelname aan besluitvorming over beleid en inrichting van voorzieningen krijgt de jeugd de kans om betrokken en geïnteresseerd te zijn in de samenleving. Ze maken zich vaardigheden en competenties eigen en kunnen hun talenten in een brede zin ontwikkelen. Actieve betrokkenheid bij besluitvorming en deelname aan de uitvoering geeft verbreding en verdieping aan hun ontwikkeling. Jeugdparticipatie draagt ook bij aan de kwaliteitsverhoging van de basisvoorzieningen waarvan jeugdigen (in)direct gebruik maken. Door inspraak en overleg met jeugd ontstaat meer zicht op hun wensen, problemen en behoeften. Zo kunnen voorzieningen en beleid meer worden toegesneden op wat verschillende groepen jeugd nodig hebben. Hiermee wint beleid aan kwaliteit en effectiviteit.

Een digitale jeugdgemeenteraad en een drietal politieke cafés worden ingesteld. Daarin kunnen jongeren zelf voorstellen doen of voorstellen van de gemeente aan de orde stellen. De eigen kracht van jongeren aanspreken, kan alleen als aansluiting wordt gezocht bij hun leefwereld. Daarom moet in het beleid dat jongeren aangaat vooraf duidelijk zijn, hoe zij kunnen meepraten. Ook de vorm waarin dat gebeurt moet jongeren aanspreken.

Als erin wordt geslaagd om jongeren beter bij het beleid te betrekken, zal dat uiteindelijk moeten leiden tot een toename van de tevredenheid over de voorzieningen voor jongeren. Naast het instellen van een gemeenteraad

Jongeren vanaf 12 jaar worden uitgedaagd en gestimuleerd zelf activiteiten te organiseren en zelf de activiteiten uit te voeren op het gebied van sport, cultuur en andere vrijetijdsbestedingen ten behoeve van de sociale cohesie in hun kern of wijk. Daartoe wordt de jongerenschouw doorontwikkeld voor jongeren tot 23 jaar. Opvoeders en wijkbewoners ondersteunen hierbij. Jongeren kunnen een beroep doen op het leefbaarheidfonds als het idee aansluit bij het verbeteren van de leefbaarheid van de wijk of kern. Ook opvoeders kunnen een beroep op dit fonds.

De gemeentelijke jongerenwebsite biedt de mogelijkheid om jongeren te informeren over zaken die er in de stad spelen. De site is ook bedoeld als een virtuele ontmoetingsplaats. Jongeren kunnen met elkaar praten, maar ook vragen stellen aan professionals. De website is gekoppeld aan andere websites die actuele en toegankelijke informatie bevatten voor jongeren, zoals de website van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Het beweegteam en de twee cultuurcoaches verzorgen sport- en cultuuractiviteiten in de wijk na schooltijd. Met het Jeugdsportfonds worden meer jongeren in staat gesteld om hun talenten voor sport te ontwikkelen. Dit gaan we bereiken door speel- en beweegprojecten te organiseren in de openbare ruimte en op sportcomplexen. Hierbij gaan we uit van de eigen kracht van verenigingen, instellingen en jongeren. Verenigingen worden gestimuleerd om deze projecten ook in de toekomst te organiseren. Tevens worden kinderen en jongeren gevraagd om mee te denken over de organisatie van sportprojecten en over de inrichting van speelplekken en speelvelden. Ook kunnen zesjarigen een jaar lang gratis lid zijn van een sportvereniging.

Mensen met een laag inkomen kunnen een beroep doen op het jeugdsportfonds. Sporten is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Naar schatting leven zo'n 400.000 kinderen jonger dan 18 jaar in Nederland in gezinnen waar geen of weinig geld beschikbaar is om onder andere de contributie van een sportclub en/of sportkleding te betalen. Dit is de aanleiding geweest om binnen Steenwijkerland een Jeugdsportfonds in te stellen. Gezinnen met een laag inkomen kunnen voor de kinderen een beroep doen op dit fonds.

Voor kinderen met opvoeders die van een minimuminkomen moeten rondkomen blijft het vaak bij gratis sport(kennismaking)projecten. Met het Jeugdsportfonds in Steenwijkerland kunnen deze kinderen wel lid worden van sportorganisaties. In de nota 'Iedereen aan Boord' staat het minimabeleid beschreven. De oprichting van het Jeugdsportfonds is een goede aanvulling op het minimabeleid.

2. Breed activiteitsaanbod en stimuleren van vrijwilligerswerk

Een belangrijk uitgangspunt is dat de inwoners zelf het "cement in de samenleving" zijn. Via informele verbanden, maar ook via vrijwilligerswerk en het verenigingsleven, wordt een basis gelegd voor "er bij horen", maar ook "voor het ontwikkelen van talenten in een veilige sociale omgeving". Participatie van jongeren, opvoeders en de omgeving gericht op het verder versterken van deze sociale omgeving dan wel op "het vergroten van eigen kracht" rond opgroei en opvoedvraagstukken wordt gestimuleerd en ondersteund. In Steenwijkerland kunnen jongeren op veel manieren hun vrije tijd invullen. Verenigingen en organisaties bieden daarvoor activiteiten aan. Het is echter ook belangrijk dat jongeren zelf de activiteiten opzetten en uitvoeren. Kinderen tot 12 jaar kunnen dit nog niet alleen. Hier ligt een belangrijke rol voor opvoeders en andere wijkbewoners (vrijwilligers). In diverse wijken in Steenwijkerland wordt Kinderwerk aangeboden. Kinderwerk bestaat uit educatieve activiteiten voor kinderen van 4-12 jaar en hun opvoeders. In het netwerk brede school Steenwijk-West worden naschoolse activiteiten aangeboden in samenwerking met Kinderwerk en de basisscholen. Door deze samenwerking wordt er een gevarieerd aanbod geboden aan de kinderen. De naschoolse activiteiten vinden plaats in het Wijkgebouw De Korf.

Het voortgezet onderwijs, RSG Tromp Meesters en CSG Eekeringe, voeren geleidelijk maatschappelijke stages in. Vanaf het schooljaar 2011-2012 is iedere school wettelijk verplicht leerlingen een maatschappelijke stage te laten lopen van minimaal 30 uur. De stages zijn onbetaald vrijwilligerswerk dat leerlingen doen onder verantwoordelijkheid van de school. Het motto is: ' Samen leven kun je leren'.

In diverse kernen in de gemeente Steenwijkerland wordt jongerenwerk of meidenwerk aangeboden. Jongerenwerkers bevorderen de persoonlijke ontwikkeling van jongeren en stimuleren jongeren te participeren in de samenleving. Het jongerenwerk richt zich met name op de jongeren in de leeftijd van 12 tot 24 jaar. Het jongerenwerk richt zich voor een belangrijk deel op de vrijetijdssituatie van jongeren, maar gaat daarin verder dan alleen het stimuleren van een zinvolle vrijetijdsbesteding. Het jongerenwerk heeft

een duidelijke preventieve functie in onder andere het voorkomen van schooluitval en het tegengaan van overlast op straat.

De school is een belangrijk leefgebied voor jongeren vanaf 12 jaar. Naast het feit dat zij hier de basis leggen voor hun verdere loopbaan en hun ontwikkeling, is de school een plek waar zij elkaar ontmoeten en hun ervaringen uitwisselen. Voorwaarde daarbij is een positief schoolklimaat, waarbij de jongere zich veilig voelt. Een groot deel van de jongeren uit de gemeente Steenwijkerland gaat naar de RSG Tromp Meesters (locatie Stationsstraat en Lijsterbesstraat) en de CSG Eekeringe. Daarmee zijn deze scholen een efficiënte vindplaats voor het jongerenwerk. Doordat het jongerenwerk via de school in contact komt met de jongeren, kan op straat bijvoorbeeld bij een melding van jeugdoverlast sneller en gemakkelijker contact met hen worden gelegd. Andersom geldt ook dat jongeren hierdoor het jongerenwerk beter weten te vinden.

3. Voldoende ontmoetingsplekken en voorzieningen

Er wordt voldoende aandacht besteed aan de verschillende manieren waarop jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Een belangrijke ontmoetingsplek voor de jeugd zijn de speelplekken. Buitenspelen is essentieel voor de sociale en persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren. Tijdens het buitenspelen wordt de jeugd uitgedaagd te denken en problemen op te lossen, om contacten te leggen, vriendschappen te sluiten en om te bewegen. Kinderen en jongeren worden, samen met de plaatselijke belangenvereniging, actief betrokken bij de (her)inrichting van speelplekken. Op verschillende manieren wordt de jeugd betrokken: jeugdschouwen, het ontwerpen van natuurspeelplekken en meepraten over de speelplekken in de wijk (wijk- en kernspeelplannen). Een voorbeeld hiervan is de skatebaan op sportpark De Nieuwe Gagels. Voorafgaand aan het ontwerp is gesproken met de skaters. Hun wensen zijn vertaald naar het definitieve ontwerp. De skaters gaan ook een deel van het onderhoud van de skatebaan op zich nemen. De jeugd is dus actief op de speelplek!

Bibliotheekvernieuwing wordt gestimuleerd om de leesvaardigheid van kinderen vanaf vier jaar te bevorderen. Op de hoofdlocatie in Steenwijk wordt het zogenoemde winkelconcept (modernisering) doorgevoerd. Deze lokatie en de lokaties Vollenhove en Oldemarkt hebben een satellietfunctie voor de overige kernen in de gemeente. De mogelijkheid van selfservicepunten en boekenservice in de kleinere kernen wordt onderzocht. Het aanbod van de bibliotheek wordt niet minder maar anders ingevuld. Ouderen en jongeren bewegen zich steeds meer via internet.

Stichting De Meenthe beheert het theater en de sport- en evenementenhal de Meenthe. In het gebouw aan het Stationsplein is tevens een dependance van Scala, de muziekschool, gevestigd. De Meenthe laat kinderen en jongeren kennismaken met de diverse genres van het theater en Scala biedt cursussen en activiteiten op onder andere het gebied van muziek, dans en beeldende kunst.

Met jeugdhonken wordt een plek geboden waar jongeren kunnen chillen, maar waar ook ruimte is voor persoonlijke, sociale en culturele ontwikkeling. Jongeren organiseren en voeren zelf hun activiteiten uit. Eventueel biedt jongerenwerk ondersteuning. Het jeugdhonk in Oldemarkt wordt vernieuwd.

Het centrum De Buze wordt ontwikkeld tot jongeren centrum en een poppodium met een aansprekende programmering op het gebied van muziek, jongerenwerk, cultuur en nieuwe media voor een brede doelgroepjeugd. Een programmacommissie waarin jongeren, schoolbesturen en vrijwilligers zitting hebben,

geeft het podium vorm en stimuleert jongereninitiatieven die gericht zijn op talentontwikkeling. De Buze is van, voor en met de jongeren. Een verbouwing maakt onderdeel uit van de plannen.

6. DE JEUGD DOET MEE

Om mee te kunnen doen in de samenleving, is het zaak om voldoende bagage mee te krijgen. Deze ontwikkellijn benadrukt dan ook een succesvolle schooltijd, maar ook een duurzame arbeidsparticipatie. De scholen, opvoeders en omgeving dienen samen te werken aan een optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren. Uiteindelijk draait het erom dat jongeren hun capaciteiten en talenten kunnen gebruiken, zodat ze economisch en maatschappelijk zelfstandig kunnen zijn.

Het onderwijs is de afgelopen jaren zelfstandiger geworden door het verkrijgen van rechtstreekse middelen van het Rijk. In het kader van recht op onderwijs (passend onderwijs) moeten samenwerkingsverbanden in het onderwijs elke jongere een passende plek in het onderwijs geven en mede zorgdragen dat ze een startkwalificatie halen. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de verhoging van de arbeidsproductiviteit. Arbeidsparticipatie en talentontwikkeling zijn belangrijk voor het op peil houden van onze welvaart en welzijn. Een goede opleiding is daarvoor belangrijk.

De gemeentelijke taken zijn teruggebracht tot een aantal zelfstandige onderwijstaken. De gemeente is verantwoordelijk voor voor- en vroegschoolse educatie, handhaving van leerplicht, het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC-beleid), preventieve logopedie, leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Bij de laatstgenoemde spelen leerplicht en het RMC een belangrijke rol.

We zien gelukkig dat minder jongeren het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie (een diploma op tenminste vwo, havo of mbo-2 niveau). Toch kan het aantal nog steeds verder omlaag. Jongeren vallen uit, omdat er geen passend onderwijs is, door motivatiegebrek of een verkeerde keuze, maar ook door persoonlijke problemen. De huidige crisis treft deze jongeren als eerste. We beseffen dat het succesvol afronden van een opleiding nog geen garantie is voor werk. Daarom stimuleren we initiatieven die de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt vergemakkelijken. Een voorbeeld hiervan is het nieuw op te richten kennis- en afstudeercentrum binnen de stationsomgeving van Steenwijk.

BELEIDSKADER

	Maatregelen op het gebied van opvang, onderwijs, werk
Landelijk	<u>Algemeen</u>
Wet op het voortgezet onderwijs (1963)	Voldoende voorschools basisaanbod met arrangementen educatie, opvang, zorg en spelen.
Leerplichtwet (1969)	Subsidiebeleid peuterspeelzalen
Wet op het primair onderwijs (1998)	Kwaliteitscontrole en toezicht op kinderopvang
Wet kinderopvang (2005)	Onderwijshuisvesting
Wet op de jeugdzorg (2006)	Leerlingenvervoer
Wet maatschappelijke ontwikkeling (2007)	Leerplichtadministratie en leerplichtfunctie
Wet participatie wet (2009)	Halt regulier
Wet investeren in Jongeren (2009)	<u>Preventief</u>
Wet Ontwikkelkansen door Kwaliteit en Educatie (OKE, 2010)	Voorschoolse educatie (vve)/harmonisatie voorschoolse voorzieningen
Wetsvoorstel Centrum voor Jeugd en Gezin (2009)	Kind in de kern
Wetsvoorstel Passend Onderwijs (2009)	Brede school ontwikkeling
Wet op de expertisecentra	Voorkomen van schooluitval
Lokaal/regionaal	Leerplichtwet
Nota Harmonisatie voorschoolse voorzieningen (2010)	ZAT en J-team
Uitvoeringsprogramma voor- en vroegschoolse educatie (2011)	Regionaal RMC/jongerenloket en samenwerking leerplicht
	Ambulant jongerenwerk
	Aanpak jeugdoverlast
	Wiedenmodel

	<u>Aansluiting curatief</u> Zorgnetwerken in en om BO, VO en MBO Reboundvoorziening Halt inzet
--	---

In het kader van 'De jeugd doet mee', zetten wij concreet in op:

1. versterking van voor- en vroegschoolse educatie en harmonisatie voorschoolse voorzieningen;
2. brede school ontwikkeling;
3. CJG – zorg in en om school – Passend Onderwijs;
4. cultuureducatie;
5. voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten.

De drie ontwikkellijnen zijn onderverdeeld in jeugdvragestukken. In 2016 willen we met elk vraagstuk, door inzet van beleid en activiteiten, onderstaande maatschappelijke effecten, doelstellingen en resultaten bereiken.

Maatschappelijke effect	Kinderen ontwikkelen hun talenten
Gerealiseerde doelstellingen	Gerealiseerde resultaten
<i>vroegschoolse educatie (VVE) en harmonisatie voorschoolse voorzieningen</i>	
Alle 2,5 en 3 jarigen doelgroepkinderen kunnen vier dagdelen per week vroegschoolse educatie volgen van bewezen kwaliteit (score 2009: 64,8%).	• Uitbreiding/handhaving van het aantal voorschoolse educatieplaatsen naar/op 100
<i>Brede school</i>	•
Nader te bepalen maatschappelijke effecten voor de brede school.	• Bepalen maatschappelijk effect Brede school.
<i>Zorg in en om school</i>	•
Minder kinderen uit het speciaal onderwijs vinden de reisafstand naar school belastend.	• Kinderen met een ontwikkelachterstand moeten in Steenwijkerland naar school kunnen.
	Versterken cement in de samenleving
<i>Cultuureducatie</i>	
Rapportcijfer 6,7 voor de waardering van culturele activiteiten.	• alle scholen hebben een gezamenlijke aanpak cultuureducatie ingevoerd.
	Alle steenwijkerlanders zijn actief
<i>Voortijdig schoolverlaten</i>	
Iedereen met een WWB uitkering volgt een opleidingstraject of doet vrijwilligerswerk	• Alle jongeren zijn in beeld en worden op een traject gezet met als doel het verkrijgen van werk, het volgen van een opleiding of het hebben van een startkwalificatie.

1. Versterking van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en harmonisatie voorschoolse voorzieningen.

Een belangrijk speerpunt in het jeugdbeleid is het voorkomen en tegengaan van ontwikkelachterstanden bij peuters. Door het Rijk wordt met de wet Ontwikkelkansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE, 2010) prioriteit gelegd bij de kwaliteit van opvang en educatie. De gemeente heeft de regietaak en krijgt daarbij middelen van het Rijk. Met de harmonisatie van de voorschoolse voorzieningen – kinderopvang en peuterspeelzaalwerk – wordt de kwaliteit en toegankelijkheid voor kinderen en opvoeders verbeterd. Ingezet wordt op de ontwikkeling van één voorschoolse basisvoorziening voor kinderen en opvoeders met een arrangementaanbod op zorg, educatie, opvang en spelen. De missie daarbij is dat alle kinderen beginnen met gelijke kansen in het basisonderwijs.

Met verwijzing naar de harmonisatie/wet OKE zetten ouders, stichting Peuterspeelzaalwerk Steenwijkerland, kinderdagverblijf organisaties, de basisscholen, jeugdgezondheidszorg en bibliotheek de komende jaren concreet in op de volgende pijlers:

- doelgroepbepaling en doelgroepbereik vergroten;
- aanbod voorschoolse educatie voor doelgroepkinderen;
- harmonisatie voor arrangementen spelen, zorg, educatie en opvang;
- afstemming basisscholen vroegschoolse educatie (doorgaande (zorg- en) leerlijn) en registratie; en
- ouderbetrokkenheid.

2. Brede school ontwikkeling

In de komende periode wordt een gemeentebrede visie op Brede school-ontwikkeling in de gemeente Steenwijkerland herijkt om met een lokale visie aan te sluiten bij de landelijke en lokale ontwikkelingen en om duidelijkheid te scheppen over rollen en proces voor brede school ontwikkeling. Het belangrijkste uitgangspunt hierbij voor de brede school in Steenwijkerland is een intensieve samenwerking tussen meerdere partijen en voorzieningen om kinderen zoveel mogelijk te steunen in hun ontwikkeling in de brede zin van het woord, voor, tijdens en na schooltijd. Dit hoeft niet perse onder één dak plaats te vinden.

In Steenwijk-West is reeds een brede school samenwerkingsverband. Dit is een samenwerking tussen de basisscholen, peuterspeelzaal, GGD, Zorggroep en Timpaan Welzijn. Alle leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen. Timpaan Welzijn coördineert in dit kader de naschoolse activiteiten. De activiteiten worden gedaan in samenwerking met het Kinderwerk en de basisscholen. Door deze samenwerking is er een gevarieerd aanbod voor de kinderen. De naschoolse activiteiten vinden plaats in het Wijkgebouw De Korf. Daarnaast is de brede school in Vollenhove in 2011 van start gegaan.

3. CJG - Zorg in en om school – Passend Onderwijs

Dit onderwerp is tevens besproken onder programma: De jeugd groeit gezond en veilig op.

Kinderen en jongeren hebben recht op onderwijs. De scholen hebben een plicht als het gaat om het bieden van passend onderwijs en passende onderwijszorg aan alle leerlingen die dat nodig hebben. Bij passend onderwijs gaat het er om dat ook kinderen met een beperking of kinderen die juist hoogbegaafd zijn in het onderwijs aan hun trekken komen. Dit geldt zowel voor het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs. Het bevorderen van ouderbetrokkenheid is hierbij een belangrijke doelstelling en het inrichten van één loket een belangrijk middel.

De organisatie van passend onderwijs vraagt een soepele samenwerking tussen de scholen, leerplichtambtenaren, beleidsmedewerkers, het Centrum voor Jeugd en Gezin (KIK, MDO) en de zorgadviesteams (ZAT).

De gemeente zet in op de samenwerking met het onderwijs als het gaat om leerlingbegeleiding in het basisonderwijs en schoolcounseling in het voortgezet onderwijs. Deze diensten liggen op het raakvlak van passend onderwijs en jeugdzorg.

Veel (jeugd)zorg gerelateerde taken zijn in de loop der tijd van de rijksoverheid naar de onderwijsorganisaties gedelegeerd. De uitvoering van deze jeugdzorgtaken door de scholen raakt heel nadrukkelijk het takenpakket op het gebied van het jeugdbeleid. Door een betere afstemming van taken en maatregelen op het gebied van de jeugdonderwijszorg, moet het mogelijk zijn om in de toekomst efficiencyvoordelen te behalen binnen beide takenpakketten. De komende periode wordt aan de slag gegaan met het realiseren van een verdere afstemming van de verwante jeugd(onderwijs)zorgactiviteiten. Door de verwachte synergie-effecten kunnen middelen efficiënter worden ingezet.

Kinderen en jongeren die vallen onder een 'ander' samenwerkingsverband dan het WSNS van de regio Steenwijkerland en buiten of in Steenwijkerland scholing genieten, worden in beeld gehouden via de Centra voor Jeugd en Gezin en de leerplichtambtenaren.

Thuisnabij onderwijs voor meer doelgroepkinderen

Ieder kind heeft recht op onderwijs zo dicht mogelijk bij het eigen huis. Sommige leerlingen met een beperking volgen speciaal onderwijs buiten onze gemeente. Het is belangrijk dat leerlingen in de gemeente dicht bij huis speciaal onderwijs kunnen volgen. Door het verkorten van reistijd kunnen deze kinderen en jongeren zoveel mogelijk deelnemen aan hun eigen sociale woonomgeving.

Nagegaan wordt of het aanbod van speciaal onderwijs in onze gemeente kan worden verbreed naar, voor met name, zeer moeilijk lerende kinderen. Die inzet sluit aan bij passend onderwijs en de inzet van lokale schoolbesturen om onderwijs thuisnabij aan te bieden.

Daarvoor wordt een fysiek Onderwijs Expertise Centrum gerealiseerd waarin een aantal scholen onder één dak met elkaar samen werken, met als doel het bieden van passend onderwijs en zorg.

Uitbreiding van MBO onderwijs binnen de gemeente

Het behoud en mogelijk aantrekken van MBO voorzieningen in onze gemeente is belangrijk voor onze jeugd. De drempel om vanuit het VMBO door te stromen naar het MBO wordt daarmee mogelijk verlaagd. De verantwoordelijkheid van de gemeentelijke overheid met betrekking tot het MBO is echter zeer betrekkelijk. Het "meedoen" van de jongeren, die MBO onderwijs volgen, ook al is dat buiten deze gemeente is belangrijk.

4. Cultuureducatie

In deze beleidsperiode profileert het Platform cultuureducatie, bestaande uit een samenwerkingsverband tussen de bibliotheek, de muziekschool Scala, het theater de Meenthe, de historische verenigingen en de basisscholen in Steenwijkerland zich door een cultuureducatieaanbod voor jongeren in het basisonderwijs. Via cultuureducatie raken jongeren vertrouwd met de waarden op het gebied van cultuur, cultuurhistorie en kunst. Cultuureducatie wordt zowel binnen- als buitenschools aangeboden. De cultuurcoaches zorgen voor de borging in eigen beleid.

5. Voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten

Het tegengaan van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid blijft een ambitie. Vroegtijdig schoolverlaten dient te worden aangepakt, want: 'Ieder talent telt'.

Een uitdagend en aansprekend onderwijsaanbod is het beste middel om jongeren op school te behouden. Het onderwijs is en blijft verantwoordelijk voor een kwalitatief hoogwaardig aanbod. Maar scholen moeten wel gezamenlijk zorgen dat er voor iedere jongere een passend aanbod is.

In de afgelopen beleidsperiode is de nadruk gelegd op het behalen van een startkwalificatie en het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters. Een startkwalificatie is een diploma op havo-, vwo- of mbo 2-niveau. Het aantal schoolverlaters is de afgelopen jaren fors gedaald. In deze beleidsperiode blijven deze doelstellingen onverkort van kracht, door te kiezen voor de volgende uitgangspunten:

- aansluiting zorg en onderwijs (zorg in en om school);
- een doorlopende leerlijn c.q. carrière: een goede aansluiting tussen opvang, school- en maatschappelijke loopbaan.

Om ervoor te zorgen dat de jongeren de eindstreep halen in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs is de aanpak van schoolverzuim van belang. Er wordt doorgegaan met het Wiedenmodel, waarbij instanties er samen voor zorgen dat jongeren, die dreigen uit te vallen, zo snel mogelijk teruggaan naar school of aan werk worden geholpen. Het streven is dat alle jongeren zonder startkwalificatie zich melden bij het jongerenloket op het werkplein. Van daaruit worden ze begeleid richting startkwalificatie en/of werk. De missie daarbij is dat alle jongeren in beeld zijn, dat alle jongeren op school zitten en een (start)kwalificatie behalen en dat ze zelfredzaam zijn.

Om het Wiedenmodel uit te voeren in de gemeente Steenwijkerland is er een werkgroep 'Sluitende Aanpak Jongeren gemeente Steenwijkerland' opgericht. Deze werkgroep bestaat uit medewerkers vanuit het UWV, IGSD, RMC en Leerplichtambtenaren.

De schoolgang van een kind of jongere is de verantwoordelijkheid van opvoeders, de jongeren zelf en de school. Schoolverzuim is vaak een signaal van dreigende uitval. Onze leerplichtambtenaren treden handhavend op zowel richting opvoeders en jongeren als naar de scholen. Daarnaast werken ze nauw samen met hulpverleners om snel handhavend te kunnen ingrijpen om jongeren weer terug te geleiden naar school. In het voortgezet onderwijs maakt de leerplichtambtenaar deel uit van een formeel overleg, het zorgadviesteam (ZAT). In het basisonderwijs is er de zorgstructuur KIK bestaat uit een intern begeleider en een GGD-verpleegkundige. Zij hebben overleg over zorgleerlingen. De opvoeders van kinderen worden hierbij betrokken. Komt uit de bespreking terugkerend verzuim naar voren, dan komen onze leerplichtambtenaren in beeld voor handhaving van de Leerplichtwet. Komt vanuit het basisonderwijs rechtstreeks melding van verzuim, dan legt de leerplicht de zorgvraag neer bij KIK en treedt de leerplichtambtenaar vanuit een toezichthoudende rol op de leerplichtwet handhavend op.

Voor (niet)leerplichtige jongeren die zijn uitgevallen in het reguliere onderwijs is er het RMC/jongerenloket. Het RMC/jongerenloket is een integraal samenwerkingsverband tussen het UWV werkbedrijf en de Intergemeentelijke Sociale Dienst Steenwijkerland en Westerveld. Door het opzetten van een Jongerenloket kunnen gemakkelijker dan voorheen verbindingen worden gelegd tussen meerdere organisaties die werkzaam zijn op de terreinen van werk, inkomen en zorg. Door een begeleidingstraject op maat worden jongeren zonder startkwalificatie geholpen om terug te keren naar school of bij het vinden van een opleiding gecombineerd met werken. Voor jongeren zonder startkwalificatie die al werken, zijn scholingstrajecten ontwikkeld voor betere kansen op de arbeidsmarkt.

Uit onderzoek blijkt dat er relatief veel leerlingen zijn op het MBO die dreigen uit te vallen, respectievelijk de aansluiting op werk en inkomen dreigen te missen. De komende jaren is preventie en daarmee aansluiting op de vindplaats (MBO) binnen het jongerenloket een aandachtspunt.

Binnen het stationsgebied in Steenwijk wordt een kennis- en afstudeercentrum gecreëerd. Dit centrum maakt het mogelijk voor jaarlijks 24 studenten en jong potentials in de regio Steenwijkerland af te studeren en te worden gecoacht. Het uiteindelijke doel is om hen binnen de grenzen van Steenwijkerland een baan aan te kunnen bieden.

7. COMMUNICATIE EN MONITOREN

COMMUNICATIE

De jeugdagenda 2012-2016 is na overleg met de betrokken instellingen, schoolbesturen en organisaties, voorgelegd aan de WMO-raad. Samen met het advies van de WMO-raad is de jeugdagenda ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Het is belangrijk dat alle organisaties en professionals die betrokken zijn bij de jeugdagenda nu en in de toekomst goed op de hoogte zijn van de ambities, doelen en activiteiten. Heldere en regelmatige communicatie is dan ook een belangrijke voorwaarde voor het slagen van de jeugdagenda. Uiteraard wordt veel informatie uitgewisseld tijdens overleggen en bijeenkomsten. Omdat niet iedereen direct in dit netwerk participeert kan iedereen op de website van de gemeente Steenwijkerland informatie over het jeugdbeleid vinden. Verzorgers en professionals kunnen tevens informatie vinden over opvoeden, opgroeien en gezond gedrag via de website van het Centrum voor Jeugd en Gezin Steenwijkerland (www.cjgsteenwijkerland.nl). Jongeren kunnen op de gemeentelijke jongerenwebsite informatie vinden die specifiek gericht is op de jongeren in Steenwijkerland.

PLANNING

De jeugdagenda geeft de hoofdonderdelen van beleid weer. Een aantal onderdelen moeten nog uitgewerkt worden. Ze vragen om een andere aanpak in regie en uitvoering. Hieronder volgt een globale planning van de verschillende onderdelen.

Jaar	Onderwerp
2012	Jeugdgemeenteraad
2012	Beleids- en uitvoeringplan voorkomen voortijdig schooluitval
2012	Herijking Brede scholen in Steenwijkerland
2012	Plan van aanpak uitvoering AWBZ
2013	Beleid AWBZ
2012-2014	Transitie Jeugdzorg

MONITORING

De jeugdagenda is een beleidsstuk voor een periode van vier jaar. Om te weten of het beleid effectief is en om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen wordt de jeugdagenda om de twee jaar geëvalueerd door het gezondheidsonderzoek van de GGD en de omnibusenquête.

Op jaarbasis worden de resultaten geïmplementeerd in het – aan de jeugdagenda gekoppelde – uitvoeringsplan. Met het uitvoeringsplan wordt de basis gelegd voor een verdere uitwerking van de jeugdagenda op activiteitsniveau. Jaarlijks vindt, gekoppeld aan de programmabegroting van de gemeente, een herijking plaats van het uitvoeringsplan om flexibel in te spelen op de actualiteit en eventuele nieuwe prioriteiten.

8. FINANCIËN

Op basis van actuele ontwikkelingen, evaluaties en geformuleerde uitgangspunten is de prioriteit gelegd bij de drie ontwikkellijnen zoals hiervoor omschreven, te weten:

1. De jeugd groeit gezond en veilig op.
2. De jeugd ontwikkelt zijn talenten en heeft plezier.
3. De jeugd doet mee.

Via deze ontwikkellijnen geven wij ons maatregelenpakket op het gebied van het jeugdbeleid een nadere invulling.

In de periode 2012-2016 geven wij aan de volgende jeugdvragestukken een extra impuls.

- . Het Centrum voor Jeugd en Gezin
- . Gezonde leefstijl ontwikkelen en behouden
- . De transitie van de jeugdzorg en AWBZ
- . Stimuleren van jeugdparticipatie
- . Breed activiteiten aanbod en stimuleren van vrijwilligerswerk
- . Voldoende ontmoetingsplekken en voorzieningen
- . Versterking van voor- en vroegschoolse educatie en harmonisatie voorschoolse voorzieningen
- . Zorg in en om school
- . Brede school ontwikkeling
- . Cultuureducatie
- . Voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaten

Voor de uitvoering van het jeugdbeleid voor de komende vier jaren zijn middelen vanuit verschillende geldstromen in kaart gebracht. Dit betreffen Rijksmiddelen voor Voor- en Vroegschoolse educatie, het Centrum voor Jeugd en Gezin en sportstimulering en provinciale middelen voor cultuureducatie en het centrum voor jeugd en gezin. Daarnaast zijn er de reguliere gemeentelijke middelen. De reguliere middelen worden enerzijds ingezet voor de uitvoering van een aantal wettelijke taken (bijlage 2), zoals de jeugdgezondheidszorg, voor- en vroegschoolse educatie, het centrum voor jeugd en gezin, voortijdig schoolverlaten en anderzijds voor jeugdvragestukken binnen het gemeentelijk beleid, zoals het tegengaan van alcoholgebruik en overlastbestrijding.

Met de beschikbare middelen die in de meerjarenbegroting verwerkt zijn, is het bij de huidige inzichten mogelijk de jeugdagenda 2012-2016 uit te voeren. Hierbij wordt wel het voorbehoud gemaakt betreffende het Bestuursakkoord tussen het Rijk en de VNG waarbij onder andere het provinciale takenpakket van de Jeugdzorg en het Rijkstakenpakket van de AWBZ worden gedecentraliseerd naar de gemeenten. De financiële implicaties daarvan zijn op dit moment nog niet bekend.

BIJLAGE 1 DE JEUGD VAN GEMEENTE STEENWIJKERLAND

De gemeente Steenwijkerland telt ruim 43.000 inwoners, 27% hiervan is jonger dan 23 jaar. Het gaat om 11.738 jongeren. Daarvan zijn 6.052 jongens en 5.686 zijn meiden (peildatum 1 januari 2011).

Aantal jeugdigen van 0 tot en met 23 jaar	0-4 jaar	4-12 jaar	12-18 jaar	18-23 jaar	Aantal jongens	Aantal meiden	% 0-24 jaar t.o.v. totaal aantal inwoners
11.738	2193	4535	3167	1843	6.052	5.686	27%

Gesteld kan worden dat onze gemeente relatief 'jong' is en blijft vergeleken met het Nederlandse gemiddelde en, zoals de prognoses van de bevolking aangeven, blijft dit zeker zo tot 2025. Ontgroening en vergrijzing zijn beide fenomenen die zich ook in deze provincie en in Steenwijkerland zullen voordoen, hoewel minder dan overig Nederland.

Tot 2025 is er geen sprake van een substantiële krimp in het Steenwijkerlandse. De provincie Overijssel groeit tot 2025 met een kleine 50.000 inwoners. Deze groei voltrekt zich vooral in de grotere steden¹.

De afgelopen drie jaar is het leerlingenaantal van de basisscholen in onze gemeente gedaald met 118 (2007: 4553 -2010: 4435). De neerwaartse leerlingendruk geldt in z'n algemeenheid voor de gehele gemeente. Hierdoor kunnen scholen te maken krijgen met leegstand en kunnen kleinere scholen in hun bestaansrecht worden bedreigd.

Om dit op te vangen clusteren we nu al (onderwijs)voorzieningen bij nieuwbouwprojecten in Steenwijk-West, Scheerwolde en Giethoorn. We maken multifunctioneel gebruik van onze schoolgebouwen. Deze gebouwen worden benut voor een inhoudelijke verbreding van de school ten behoeve van de talentontwikkeling voor onze jeugdigen. Een voorbeeld is de toevoeging van arrangementen van kinderopvang en buitenschoolsopvang.

Op deze wijze anticiperen wij op de dynamiek van de Steenwijkerlandse samenleving. Door meer tweeverdieners veranderen woon-werkpatronen. De inrichting en het voorzieningenniveau in kernen van Steenwijkerland dient hierop flexibel te reageren, zoals diverse arrangementen in kinderopvang, buitenschoolse opvang, speelvoorzieningen en sportaccommodaties. Daarbij neemt het aantal huishoudens de komende decennia sterker toe dan het aantal inwoners. In deze gezinsverdunning neemt met name het aantal eenoudergezinnen toe en daarentegen nemen samenwonenden met kind(eren) af.

Wat betreft het onderwijs heeft de gemeente de zorgplicht voor de huisvesting van het onderwijs. Voor ander gebruik van schoolgebouwen geldt het beleid van de gemeente. Beiden kunnen, in overleg met schoolbesturen, mede worden benut voor een algemene visie op de benutting van schoolgebouwen.

¹ Trendbureau Overijssel, 2008.

In deze veranderende samenleving met relatief veel jeugdigen zijn knoopkwaliteit – de mate waarin een locatie verbonden is met andere economieën - en plekkwaliteit – aspecten die relevant zijn voor de leefomgeving en die de jeugd en hun verzorgers in staat stellen een eigen leefstijl te ontwikkelen - belangrijke kanten voor het behoud van de jeugd voor Steenwijkerland als aantrekkelijke woon- en werkgemeente. Knoopkwaliteit en plekkwaliteit dienen in voldoende mate aanwezig en in balans met elkaar te zijn om aantrekkelijk te zijn als vestigingsplaats of om te blijven.

Knoopkwaliteit	Plekkwaliteit
Verbinding andere economieën <ul style="list-style-type: none"> · Infra <ul style="list-style-type: none"> . weg/water/lucht/rail . virtueel · Werk · Menselijk kapitaal · Opleiding/kennis · Structuur economie eigen regio 	Aspecten leefomgeving <ul style="list-style-type: none"> · Wonen · Zorg · Faciliteiten <ul style="list-style-type: none"> . scholen . opvang . sport . accommodaties voor jeugd . schouwburg, etc. · Natuur · Cultuur

2.1 KINDEREN IN TEL

Kinderen in tel maakt inzichtelijk hoe de gemeente scoort bij het uitvoeren van kinderrechten en hoe de gemeente zich daarbij verhoudt tot andere gemeenten. Dat gebeurt aan de hand van twaalf indicatoren, allen gerelateerd aan de kinderrechten zoals opgenomen in het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind. De gemeente Steenwijkerland staat op de 162ste plaats. Meppel daarentegen staat op de 147ste plaats, Zwartewaterland op de 163ste, Weststellingwerf op de 140ste, De Wolden op de 146ste en op de Westerveld 149ste plaats. Hieronder de uitleg.

Onderstaande overzichtstabel toont de scores van de gemeente Steenwijkerland op alle 12 indicatoren van Kinderen in Tel. De volgorde van de gemeenten in deze tabel is bepaald door de totale rangorde. De best scorende gemeente krijgt rangnummer 431 (Schiermonnikoog) en de minst goed scorende rangnummer 1 (Rotterdam). De gemeente met minder goede uitslagen staat dus bovenaan op nummer 1.

Overall ranking		Kindersterfte	Zuigelingensterfte	Met delict voor rechter	Werkloze jongeren	Kk in jeugdzorg	Kk in achterstandswijken	Kk in uitkeringsgezin	Melding kindermishandeling	Achterstandsleerlingen	Voortijdig schoolverlaters	Speelruimte	Tienermoeders
1	Rotterdam	21,08	4,76	5,93%	1,60%	2,43%	60,70 %	19,92 %	1,39%	38,76 %	6,71%	59	1,61%
162	Steenwijkerland	7,78	0,00	2,44%	1,71%	1,92%	25,77 %	4,37%	0,57%	10,09 %	2,94%	55	0,77%
431	Schiermonnikoog	0,00	0,00	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,08%	1,85%	15	0,00%

De gemeente Steenwijkerland scoort landelijk goed op de indicatoren kindersterfte, zuigelingensterfte, kinderen met een delict voor de rechter, achterstandsleerlingen, voortijdig schoolverlaten en speelruimte. Op de indicatoren werkloze jongeren, kinderen in achterstandswijken, kinderen in uitkeringsgezinnen en tienermoeders is nog flinke slag te slaan. Hierbij moet worden opgemerkt dat de zuigelingensterfte in Steenwijkerland met 0,0 niet vreemd is. Het dichtstbijzijnde ziekenhuis is in Meppel.

2.1 RESULTATEN UIT JEUGDKAART EN GGD-MONITOR 2010

Uit het onderzoek van de GGD onder opvoeders van kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar (2010)² en de Jeugdkaart 2010³ blijkt dat het steeds beter gaat met de jeugd in Steenwijkerland. Diverse indicatoren wijzen hierop zoals ook uit het onderzoek 'Kinderen in Tel' naar voren is gekomen. De gezondheid van en welbevinden onder de jeugd in Steenwijkerland laten een systematische verbetering zien in de afgelopen vier jaren. Jongeren gaan langer naar school en halen steeds vaker een startkwalificatie. Het alcoholgebruik onder de 16 jaar is met 10% afgenomen ten opzichte van 2007 en van de kinderen in Steenwijkerland gaat 75% met plezier naar de basisschool. En als klap op de vuurpijl heeft van de jongeren boven de 15 jaar 60% een betaalde baan.

- Er valt nog steeds een enkele keer een jongere tussen wal en schip. Dan spreken we op jaarbasis over vijf jongeren. Deze kinderen zijn echter duidelijk in beeld bij onze leerplichtambtenaren of bij een van de zorgadviesteams in het onderwijs. Hierdoor zijn professionals in staat zijn om hen en hun opvoeders te ondersteunen en te begeleiden.

² Dit onderzoek is in 2010 gehouden en meet het psychische, sociale en lichamelijke welbevinden van de kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar in Steenwijkerland.

³ De Jeugdkaart 2010 is in het najaar van 2010 uitgevoerd onder ouders en jongeren en geeft een beeld van de behoefte van de Steenwijkerlandse jeugd in de leeftijd van 0 tot 23 jaar. Het is een behoeftepeiling op het gebied van vrije tijd en participatie, onderwijs, financiën en werk, gezondheid en leefstijl, jeugdzorg, opvoeding en kinderopvang, woonmogelijkheden voor jongeren, veiligheid en criminaliteit.

- Het ziekteverzuim bij kinderen op de basisschool (6 tot 12 jaar) is toch nog beduidend hoog met 23% ten opzichte van 15 % in 2005. De komende jaren zullen onze leerplichtambtenaren hier versterkt op inzetten.
- Het blijkt dat toch nog, naar onze mening, te veel opvoeders het toestaan dat hun kind onder de 16 jaar alcohol drinkt, terwijl wetenschappelijk is bewezen dat de hersenen tot en met het 23ste leeftijdsjaar van een kind zich ontwikkelen. Daarom gaan we ook de komende jaren extra investeren in voorlichting op scholen om jongeren te wijzen op de gevaren van middelengebruik.
- Psychosociale problemen door pesten, scheiding en eenzaamheid zijn en blijven een aandachtspunt binnen onze gemeente en ons jeugdbeleid en worden meegenomen in ons totale aanbod van opvoedondersteuning vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin voor verzorgers en professionals.
- De bekendheid met de gevolgen van overgewicht bij opvoeders in Steenwijkerland is nog steeds onvoldoende. Van de opvoeders denkt 7% dat hun kind geen overgewicht heeft, terwijl 12% de werkelijkheid is. Opvoeders van kinderen in de leeftijd tot zes jaar hebben een minder goed beeld van het gewicht van hun kind. In totaal vindt 85% van de opvoeders dat hun kind een normaal gewicht heeft, terwijl op basis van BMI 69% van de kinderen een normaal gewicht heeft.
- Wij investeren in speel- en ontmoetingsplekken en trapveldjes voor de jeugd. Een kwart van de opvoeders en jongeren is niet tevreden over het aanbod. De reden daarvoor is dat de speelplekken vaak verouderd zijn of niet meer voldoen aan de behoefte van de omwonende jeugd. Daar zullen we dan de komende periode flink op inzetten.
- Ten slotte weten opvoeders en jongeren niet waar ze terecht kunnen met opvoed- of opgroevragen. Daarom investeren wij in verschillende inlooppunten van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Hier kunnen opvoeders en ook jongeren terecht voor onder andere informatie en advies. Wij investeren niet alleen in fysieke punten, maar ook in een website waar antwoorden op vragen te vinden zijn.

BIJLAGE 2 WETTELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID GEMEENTE STEENWIJKERLAND

Rijks wet- en regelgeving bepaalt voor een deel de inhoud van het jeugdbeleid van onze gemeente. Om inzicht te geven in een aantal van deze gemeentelijke verantwoordelijkheden, onderstaand enige toelichting.

Het vormgeven van preventieve taken ten behoeve van jeugd en gezin vanuit het Centrum voor Jeugd en Gezin (Wet Maatschappelijke Ondersteuning).

Preventief jeugdbeleid in de vorm van opvoed- en opgroei-ondersteuning valt onder verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeentelijke verantwoordelijkheden zijn verwoord in de WMO, die bestaat uit vijf taken: informatie en advies, signalering, toeleiding naar het hulpaanbod, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg. Het Centrum voor Jeugd en Gezin is een belangrijk initiatief om al deze taken onder één dak te huisvesten.

Het CJG zorgt voor samenhang in het jeugdbeleid en biedt mogelijkheden voor een betere samenwerking en afstemming tussen de relevante instellingen die met jeugd en hun verzorgers aan de slag moeten. Het CJG is de spilfunctie binnen de gemeenten waar het gaat om signalering, zorg en aandacht voor jeugd en hun opvoeders en is een brug naar en tussen de diverse domeinen in de jeugdketen. Het centrum is een belangrijk instrument in het sluitend krijgen van de jeugd(zorg)keten.

De koppeling van de zorgstructuur van het onderwijs met de lokale zorgstructuur voor jeugd in het kader van Zorg in en om school
De gemeente is samen met het onderwijs verantwoordelijk voor een goede koppeling tussen de lokale zorgstructuur voor jeugd vanuit het CJG en de zorgstructuur van het (passend) onderwijs om jongeren alle kansen te geven om zich te ontwikkelen. Instrument hiervoor is het zorgsadviesteam in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en praktijkonderwijs.

Het Rijk werkt aan de invoering van de wet Passend Onderwijs per 1 augustus 2012. Binnen deze wet heeft het onderwijs de taak om kinderen van het juiste onderwijs te voorzien en te zorgen dat de interne zorgstructuur van de school naadloos aansluit op de externe zorgstructuren. Hierdoor ervaren kinderen en opvoeders dit als een één doorlopende zorgstructuur. Voor een sluitende jeugdketen worden afspraken gemaakt tussen de gemeente, het onderwijs en relevante instellingen, onder meer over signalering, netwerken en de coördinatie van zorg. De gemeente heeft in het kader van de sluitende jeugdketen de regie.

Versterken van de voor- en vroegschoolse educatie en harmonisatie voorschoolse voorzieningen

Sinds augustus 2010 is de Wet OKE (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie) van kracht. Hiermee is de gemeente verantwoordelijk voor een dekkend voorschools educatie aanbod in de voorschoolse periode voor kinderen in de leeftijd van 2,5 en 3 jaar met een taalachterstand. De scholen zijn verantwoordelijk voor vroegschoolse educatie. De voor- en vroegschoolse educatie is bedoeld om taal- en ontwikkelachterstanden bij peuters te voorkomen dan wel te verkleinen voordat ze de stap naar de basisschool maken.

Het tegengaan van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid

In het onderwijs is en blijft de ambitie een plek in de internationale top-5 van kenniseconomieën. Dit vraagt om versterking van de kwaliteit van het onderwijs en bevordering van hogere prestaties door alle leerlingen, op alle niveaus, uit te dagen. Taalachterstanden wegwerken, laaggeletterdheid bestrijden en vroegtijdig schoolverlaten hebben onze volle aandacht. Ieder talent telt, of het nu jongeren betreft met een beperking, de gouden handen in het beroeps onderwijs of de knappe koppen op de universiteit. De aansluiting tussen de verschillende vormen van onderwijs wordt verbeterd. De

gebouwen, infrastructuur en faciliteiten in het onderwijs worden in weekeinden en vakanties meer gebruikt voor opleidings- en scholingsactiviteiten zoals zomerscholen en leven lang leren-activiteiten. De prioriteiten binnen de onderwijsbegroting worden herschikt ten gunste van de kwaliteit van het onderwijs.

Aandacht voor gezondheid en sport (geen wettelijke verplichting, maar een streven van het Rijk)

Sport heeft een belangrijke functie in de maatschappij en de economie. Kinderen en jongeren kunnen zich dankzij sport gezonder en sociaal ontwikkelen. Volwassenen en ouderen die sporten blijven fitter en gezonder. Het zijn vooral scholen, sportverenigingen en sportclubs, het liefst zo dicht mogelijk bij mensen in de buurt, die deze positieve impuls mogelijk maken. Sport in alle wijken is goed voor de gezondheid.

Vroegsignalering

Opvoeden van kinderen is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de opvoeders. Het is ook de taak van de gemeente, scholen en instellingen om preventieve activiteiten te ontplooiën waarmee probleemsituaties zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd. Het Elektronisch Kinddossier (EKD) en de verwijzindex zijn instrumenten die landelijk zijn geïnitieerd. Deze instrumenten zijn schakels in het proces naar een snelle signalering van problemen, maar ook een sluitende aanpak.

Daarnaast schept de overheid condities op het gebied van kunst en cultuur die de kwaliteit verhogen en de toegankelijkheid waarborgen. Uitgangspunt is dat in alle regio's een hoogwaardig cultureel aanbod blijft bestaan. Het kabinet wil meer ruimte geven aan de samenleving en het particulier initiatief en de overheidsbemoeienis beperken. Er komt meer aandacht voor de verdien capaciteit van cultuur.

Actieve cultuurparticipatie blijft van belang met name bij de beoefening van amateurkunst en volkscultuur en bij bibliotheekbezoek.

Verder is de gemeente verantwoordelijk voor:

- de aanwezigheid van openbaar onderwijs (Wet Primair Onderwijs en Wet Voortgezet Onderwijs);
- het leerlingenvervoer (wpo, wvo, wec);
- het zorgen voor adequate onderwijshuisvesting (wpo, wvo, wec) voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs;
- een tweetal taken van de wet kinderopvang, ten eerste: het uitbetalen van een tegemoetkoming voor in de wet gedefinieerde doelgroepen. Het gaat hier om enkele specifieke doelgroepen die geen werkgever hebben maar wel (toeleiding naar) arbeid en zorg combineren. Gemeenten betalen het zogenaamde werkgeversdeel uit aan deze doelgroepen en ten tweede handhaaft de gemeente de wettelijke kwaliteitseisen.
- de leerplichtwet in het kader van het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het toeleiden naar werk. Dit is een taak waarbij de gemeente met het onderwijs, de arbeidsmarkt en de zorginstellingen nauw samenwerkt. In veel gevallen wordt daarbij gebruik gemaakt van het jongerenloket.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN OP JEUDZORG EN AWBZ

Vanaf heden zijn er twee grote operaties in aantocht. Het betreft de provinciale jeugdzorg die vanaf 2015 wordt overgeheveld naar de gemeente en de dagbesteding en begeleiding van jeugd op grond van de AWBZ. Deze valt vanaf 2014 onder de gemeentelijke hoede. Beide zaken vergen de komende jaren de nodige investeringen waarop we nu reeds anticiperen.

- Hieronder enig inzicht in de keuze van het Rijk.

Overheveling van taken op Jeugdzorg

1.1. *Het Rijk vindt het democratisch en vaak ook het meest effectief om zoveel mogelijk over te laten aan het bestuur dat het dichtst bij de mensen staat. Daarom gaat de Jeugdzorg naar de gemeenten.*

Er bestaat bij het kabinet zorg over het functioneren van de Jeugdzorg onder de provincies. De huidige manier waarop de Jeugdzorg is georganiseerd en opereert zal, naar de mening van het Rijk, een wezenlijke verandering moeten ondergaan. De effectiviteit van de Jeugdzorg moet worden verbeterd door een stelselherziening. Het Rijk neemt daartoe de volgende maatregelen:

- Er moet één financieringssysteem komen voor het huidige preventieve beleid, de huidige vrijwillige provinciale Jeugdzorg, de jeugd LVG (licht verstandelijk gehandicapten) en jeugd-ggz.
- In lijn met het advies van de Parlementaire Werkgroep Toekomstverkenning Jeugdzorg worden gefaseerd alle taken op het gebied van Jeugdzorg overgeheveld naar de gemeenten. Het betreft hier: jeugd-ggz (zowel AWBZ als Zorgverzekeringswet), provinciale jeugdzorg, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering, jeugdbescherming en licht verstandelijk gehandicapte jeugd. Preventie en vrijwillige hulpverlening wordt in goede afstemming met gedwongen hulpverlening georganiseerd door (samenwerkende) gemeenten.
- De Centra voor Jeugd en Gezin die inmiddels gerealiseerd zijn, zullen bij de overheveling naar de (samenwerkende) gemeenten gaan dienen als front office voor alle Jeugdzorg van de gemeenten.

Wat betekent dat voor de gemeenten ?

Voor gemeenten betekent dit dat de Jeugdzorg vanaf 2015 wordt overgeheveld naar de gemeente en de dagbesteding en begeleiding van jeugd op grond van de AWBZ vanaf 2014.

Wij worden financieel en uitvoeringstechnisch verantwoordelijk voor de uitvoering van alle Jeugdzorg die nu onder het Rijk, de provincies, de gemeenten, de AWBZ en de ZvW valt. Alle gelden die hier momenteel in omgaan zullen worden overgeheveld naar gemeenten. Door samenvoeging van de verschillende financieringsstromen en het laten vervallen c.q. anders vormgeven van het recht op zorg zijn gemeenten in staat maatwerk te leveren en kan het stelsel van zorg voor jeugdigen doelmatiger en doeltreffender worden vormgegeven.

Het is de bedoeling gemeenten in staat te stellen om kinderen, jongeren en gezinnen in een vroegtijdig stadium, snel te ondersteunen en te helpen bij het opgroeien en opvoeden tot volwassen en zelfstandige burgers in de context van hun leefomgeving. Door samenvoeging van financieringsstromen kunnen gemeenten komen tot een fors volume van ambulante, toegankelijke, laagdrempelige hulp en kunnen zij de inschakeling van meer gespecialiseerde Jeugdzorg zo efficiënt mogelijk organiseren. Gemeenten moeten jeugdbescherming (voogdijmaatregelen en jeugdreclassering) en de meer gespecialiseerde vormen van Jeugdzorg op regionale schaal financieren en organiseren. Voorts moeten gemeenten de transitie van de Jeugdzorg zorgvuldig vormgeven, in nauwe samenwerking met de jeugdzorgsector, de provincies en grootstedelijke regio's.